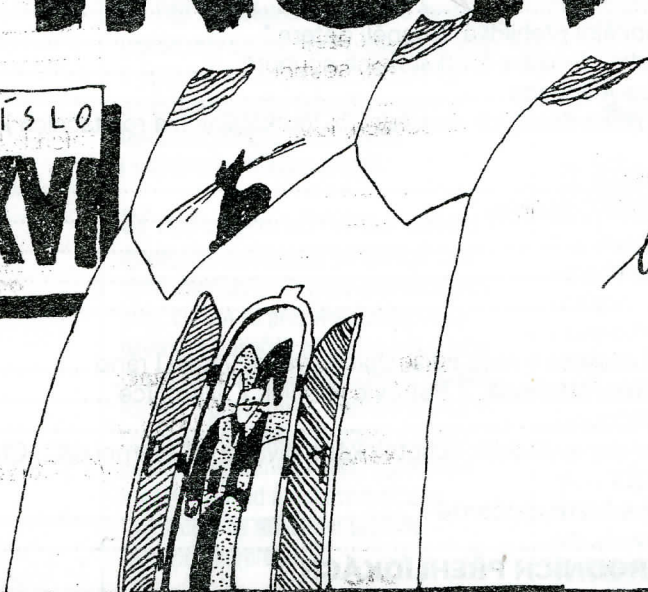

divadelní HROMADA

1996
ČÍSLO
XVII

*upravodaj
samotářských
divadelníků,
loutkářů a recitátorů
ve Východních Čechách,
na pomexí
Moravy a v části
Sudeta*

Když jsme zkoušeli tuhle komedii, najednou jsem si velmi zřetelně uvědomil jistou skutečnost. Velcí herci jsou dnes daleko ohroženějším druhem než bílí nosorožci, a přitom pro zdraví a štěstí lidského rodu jsou daleko důležitější. Mám samozřejmě na mysli "živé" herce - ne jejich průmyslově zhotovené obrázky na plátně či obrazovce.

V naší době je většina herců zredukována na pouhé loutky - popisný realismus je činí bezpohlavními, televize miniaturizuje jejich herecký výraz, filmový dabing je olupuje o hlas a filmový střih o právo tvořit své role - takže opravdový Velký Herec dočista zmizel z povrchu zemského. I když mne filmové herecké výkony baví, po této stránce se nemohou počítat: dají se příliš snadno zfalšovat. Podle mne jedině jeviště nabízí příležitost dokázat, zda herec či herečka jsou velkými umělci. A já měl v životě to veliké štěstí, že jsem pracoval s některými z těch nejlepších.

Peter Shaffer

/z úvodu ke knižnímu vydání hry Andělíka a laskavec/

OBSAH

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)	476
IMPULSY Z IMPULSU / BYLO	
Regionální kolo soutěže dětských recitátorů sólistů	477
Regionální kolo soutěže v uměleckém přednesu mládeže	479
Regionální přehlídka kolektivů uměleckého přednesu a divadel poezie	480
Vamberecké klasobraní	481
I. Regionální divadelní přehlídka amatérských souborů v Luži	484
Jedno jaro v Paříži	485
Východočeská regionální přehlídka "Dospělí dětem"	486
Východočeská krajská přehlídka loutkářských souborů	487
Setkání absolventů a Inspirace	489
Východočeská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních kolektivů	491
VIDĚLI JSME	
SLD Polí, DS Zdobničan	493
Čmukaři, Bifule/Jesličky, Jesličky	494
2x Jesličky	495
DS Heřman, DS Úpice	496
Jesličky	497
PRKNA PRAŠTĚLA	
Hradecký divadelní majáles v roce nula, Úpice - večer, v noci i ráno	498
Sen noci svatojánské v Náchodě, Z Petrovic n/Orlicí, Z Jilemnice	499
Když se řekne KÁČKO	501
Miloš Huml - osobní dopis, Svátek ochotnického divadla v Chlumci n/C., Chrudim	502
PRKNA BUDOU PRAŠTĚT	
Lužsko-košumberské hrátky počtvrté	502
66. Jiráskův Hronov	503
VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH	
Třebíč '96	504
Šrámkův Písek	507
NESTOŘI A KANDRDASOVÉ	
Bohuš Dušta, Pavel Pešek	508
VE SLUŽBÁCH THÁLIE (JUBILEA, PODĚKOVÁNÍ)	509
PELMEL (MIŠMAŠ)	512
REFLEKTOR	513

Uzávěrka 17. čísla: 15. října 1996

Příspěvky a fotky prosíme zasílat pouze na adresu: IMPULS, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové

HROMADA č. 16 · Vydává Středisko amatérské kultury IMPULS, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové, telefon: 049/42769, tel./fax: 049/46560 ve spolupráci s Volným sdružením východočeských divadelníků. Vychází 3x ročně.

Redakce: Josef Tejkl, Alena Exnarová, Mirka Císařová, Karla Dörrová, Jan Merta. Grafická úprava: Mario Alfieri. Přepsala: Aneta Maclová.

Neprošlo jazykovou úpravou. Uzávěrka tohoto čísla: 20. 6. 1996.

Tisk: GTS Creative Studio, Havlíčkův Brod, v počtu 420 ks

Registrováno na RK OÚ v Hradci Králové pod č. 31/91.

Vychází za finančního příspěvku MK ČR.

IMPULSY Z IMPULSU

REGIONÁLNÍ KOLO SOUTĚŽE DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ SÓLISTŮ

V HRADCI KRÁLOVÉ

I. KATEGORIE

regionálního kola se dne
10. dubna 1996
zúčastnilo 23 recitátorů.

V dramaturgickém výběru bylo 7 prozaických úryvků a 16 básniček. Celkově dramaturgie vycházela z osvědčených a známých textů, v některých případech /úryvky z próz/ nebyl výběr nejšťastnější. Přesto však ve většině případů se s přednesem těchto úryvků měly děti možnost nějakým způsobem vyrovnat, zaím co výběr Werichovy prózy "Chlap, děd, vnuk, pes a hrob" se ukázal jako nevhodný nejen obecně pro tuto kategorii, ale i jmenovitě pro příslušného přednášeče vzhledem k jeho malé interpretační vybavenosti. Pokud jde o výběr poesie, byly zde texty odpovídající I. kategorii / v některých případech i nižšímu věku - např. J. Balík "O dvou myšákách", L. Štíplová "Perníková pohádka", ale i text pro starší přednášeče /J. Seifert "Rozhovor", J. Kainar "Jaký to s ním bylo"/, přičemž recitátor Kainara prokázal, že dítě interpretačně dobře vybavené vnější i vnitřní technikou může text náročný dobře zvládnout za předpokladu, že mu porozumí a zaujme k němu osobní postoj. Z hlediska interpretace nebyly výkony v této kategorii na očekávané úrovni regionálního /tj. výběrového/ kola, až na oceněné výjimky.

V zásadě bylo možno interprety rozdělit do tří skupin:

1/ Děti, které jsou evidentně poučené

a vedené, což se projevuje zejména jejich, vzhledem k věku, poměrně vysokou technikou řeči /až přepjatou, čili nepřírozenou výslovností/, ale jinak přednes postrádá osobní zaujetí, radost z přednesu, dětskou přirozenost a potřebu nebo touhu sdělit nejen obsah, ale i náladu a pocit.

2/ Děti nedostatečně vybavené /není poznat, zda s nimi někdo pracuje či jsou-li ponechány samy sobě/, u nichž se spojují nedostatky techniky s absencí fantazie a představitivosti, jakož i s absencí osobního zaujetí.

3/ Třetí skupinu tvoří všichni ocenění /postupem na národní přehlídku i čestným uznáním/ a někteří z předchozí skupiny, kterým se přes nedostatky ve vybavenosti podařilo přece jen text a jeho obsah alespoň částečně sdělit a navázat kontakt s posluchači. Ocenění jednotlivci prokázali schopnost kontaktu s posluchačem, potěšení a radost z přednesu i určitý nadhled a pobavenost, a to i vzhledem na osobitost jednoho každého interpreta.

Závěrem je možno říci, že všechny děti vytvořily během regionálního kola velmi dobrou atmosféru a byly si navzájem pozornými a citlivými posluchači. Pozorně také sledovaly závěrečná slova lektorů. Všechny výkony přednášečů I. kategorie sledoval a hodnotil lektorský sbor, který pracoval ve složení:

Jana Vobrubová / předsedkyně /
Eliška Herdová a Jan Merta.

Na národní přehlídku
v Ústí nad Orlicí 1996
z I. kategorie
z regionu Hradec Králové
postupují:

MILAN NOVOTNÝ

Vladislav Vančura - "KUBULA A KUBA KUBIKULA"
Už v okresním kole byl přednášeč upozorněn, že úryvek je dlouhý. Ale zkrátit ho nechce, protože se mu líbí celý, což dokazuje svým přednesem. Je dětsky přirozený, má smysl pro humor a má nadhled. Přirozeným způsobem se zmocňuje všech jednajících postav i role vyprávěče a zůstává přitom sám sebou. Z přednesu má radost a tu dovede předat posluchačům.

VERONIKA STASIOWSKÁ

Hana Doskočilová - "LÍNÝ STRAKAPOUD"

Přednášečka velmi dobře kontaktuje s posluchači, svým projevem dává najevo, že přednáší ráda. Je sdělná, má smysl pro jemný humor a vystihla poetiku textu.

JAKUB MALÝ

Josef Kainar - "JAKÝ TO S NÍM BYLO"

Přednášeč zvládá náročný text osobitým přístupem s vlastním porozuměním úměrně svému věku a své interpretační úrovni.

II. KATEGORIE

regionálního kola se dne 11. dubna 1996
zúčastnilo 23 recitátorů.

V dramaturgickém výběru bylo zastoupeno 17 prozaických textů /samostatných povídek i úryvků z knih našich i zahraničních autorů/. Celkově dramaturgie vycházela z osvědčených a známých textů /či autorů/. Současně se potvrdilo, že výběr líbivých a pro přednes zdánlivě snadných humorných textů Jára Cimrmana /a podobné literatury tohoto žánru/ je poněkud problematický a dětským interpretem nesdílitelný ve své podstatě a poetice. V prozaických textech byly více zastoupeny samostatné povídky než úryvky z knih, což se ukázalo jako šťastnější volba pro interprety a pro jejich práci na uchopení, zvládnutí a sdělení textu jako celku. Pokud jde o výběr poesie, jednalo se též více méně o dramaturgii vyzkoušenou, odpovídající věku a možnostem dětí. Objevná dramaturgie byla spíše výjimkou a současně se jednalo o texty náročné. Kladnou stránkou sdělení a sebevyjádření prostřednictvím náročnějšího textu. To je hodno pochvaly, ale zároveň se stále znovu ukazuje, že určitá citová a rozumová vyspělost, není posílána přednášečskými dovednostmi, nestačí plnému sdělení ani nenaplní ten důvod, jímž byl výběr veden.

Z hlediska interpretace nebylo zásadních nedostatků. Jednotlivé výkony v podstatě odpovídali úrovni a možnostem příslušného věku. Ne všichni recitátoři však byli dobře vybaveni po technické stránce /nedbalá výslovnost, příliš tiché mlouení, zanikání koncovek, zbytky vlnování a soudobé intonační zlovyky/, ale mnozí recitátoři vyrovnávali tyto nedostatky upřímností své výpovědi.

Recitátoři této kategorie nejsou všichni ještě schopni pracovat s vybraným textem jako celkem, postupují po jednotlivých jeho úsecích /epizodách/, což má za následek, že nedotáhnou stavbu do tečky /technicky i myšlenkově/. Po interpretační stránce byla II. kategorie vcelku vyrovnaná oproti kategorii I.,

O

kde byly značné rozdíly mezi jednotlivými dětmi. Ocenění jednotlivci / 3 postupující na národní přehlídce a 6 čestných uznání/ přesahují svými výkony průměr kategorie.

L

K příjemného průběhu regionálního kola II. kategorie přispěly i sami děti tím, že vytvořily velmi dobrou atmosféru a byly si navzájem pozornými a citlivými posluchači. Pozorně také sledovaly závěrečná slova lektorů a někteří z recitátorů i se svými pedagogickými doprovody využili možnosti k osobní diskusi o svém přednesu.

A

Všechny výkony přednášečů sledoval a hodnotil lektorský sbor, který pracoval ve složení:

Jana Vobrubová / předsedkyně /,
Eliška Herdová a Jan Merta.

Postupující na národní přehlídce v Ústí nad Orlicí 1996:

MARTIN MATYS

Viktor Dyk - "HOCH, KTERÝ STŮNĚ",
Jean Pierre Claris de Florian - "Cvrček"

Oduševnělý a na svůj věk vyspělý emocionálně i racionálně, dobře vybaven i technicky. Náročný výběr textů nad úroveň této kategorie zvládá v obou případech s osobitým zaujetím a jako osobní výpověď.

VOJTĚCH HRUBÝ

Jára Cimrman - "DLUHÝ, ŠIROKÝ A KRÁTKOZRAKÝ" /úryvek/
A.A. Milne - "SCHOVÁVANÁ"

Přirozený vypravěč se smyslem pro humor a pro situaci, kterou umí vypointovat. Dobře kontaktuje s posluchačem. Má potěšení z přednesu a předává ho. V interpretaci básně Milneho "Schovávaná" byl lepší a za ni byl navržen k postupu na národní přehlídce.

LUCIE HOLUBOVÁ

Jacques Prévert - "JAK DĚLAT PODOBIZNU PTÁKA"
I. A. Krylov - "VRÁNA A LIŠKA"

Na svůj věk vyspělá a kultivovaná po stránce vnější i vnitřní techniky. Náročný text /Prévertův/ zvládá s osobitým zaujetím.

III. KATEGORIE

se zúčastnilo 30 dětí z 31 přihlášených. Z toho 9 chlapců.

Dramaturgický výběr byl až na několik výjimek jednoduchých a méně hodnotných textů převážně adekvátní věku

i zálibám přednášečů. Ne všichni však dokázali tlumočit texty po významech, s patřičným důrazem na sdělení obsahu.

Přednášející vybírali více z textů prozaických - 16 povídek a 18 úryvků /z textů Exupéryho, Poláčka, K. Čapka, Suchého, Krylova/ a 27 básní. Poměrně dost frekventované byly úryvky z Exupéryho Malého prince. Kvalitativně převažovaly texty hodnotné, poskytující dostatek příležitosti projevit přednášečské kvality. Jedním z hlavních problémů bylo přednášení v jedné monotónní rovině základního pocitu, většinou způsobem: vážný text či závažný autor = smutek a tichý přednes, místy až na hranici slyšitelnosti. Chybělo tu pojednání a výstavba textu po jednotlivých situacích, replikách či verších, důraz na významu jednotlivých slov. Příčinou tedy byly většinou v nesprávném rozvržení přednášené látky, v nepřesném frázování, neodpovídající intonaci a nevýrazných pointách. Tím také z přednesu nezazněly vždy výrazně a čitelně osobní důvody interpretů, pro které si dílo vybrali a co jím chtěli sdělit a předat posluchačům. Ne vždy tedy byla z jejich strany sdělena míra porozumění vybraného textu. Méně se již v této kategorii vyskytovaly výrazné prohršky proti kvalitě řeči, kromě již zmíněného tichého přednesu v některých případech.

Účastníci přednášeli soustředěně a se zaujetím a vytvořili tak vzájemně pěknou a soustředěnou atmosféru této přehlídky. Ta byla zakončena vyhlášením postupujících a předáním "Poděkování za účast" a Čestných uznání /čestných uznání bylo uděleno 5, postupující - Lucie Vidunová a Vendula Šepsová / a krátkým obecným zhodnocením úrovně přehlídky s poukázáním na některé zásadní problémy, které se v přednesu projeví. Většina interpretací odpovídala slušnému průměru.

Vystoupení této kategorie v recitaci dětí hodnotila porota ve složení:

Jana Vobrubová /předsedkyně/
Eliška Herdová a Jan Merta.

Postupující:

LUCIE VIDUNOVÁ

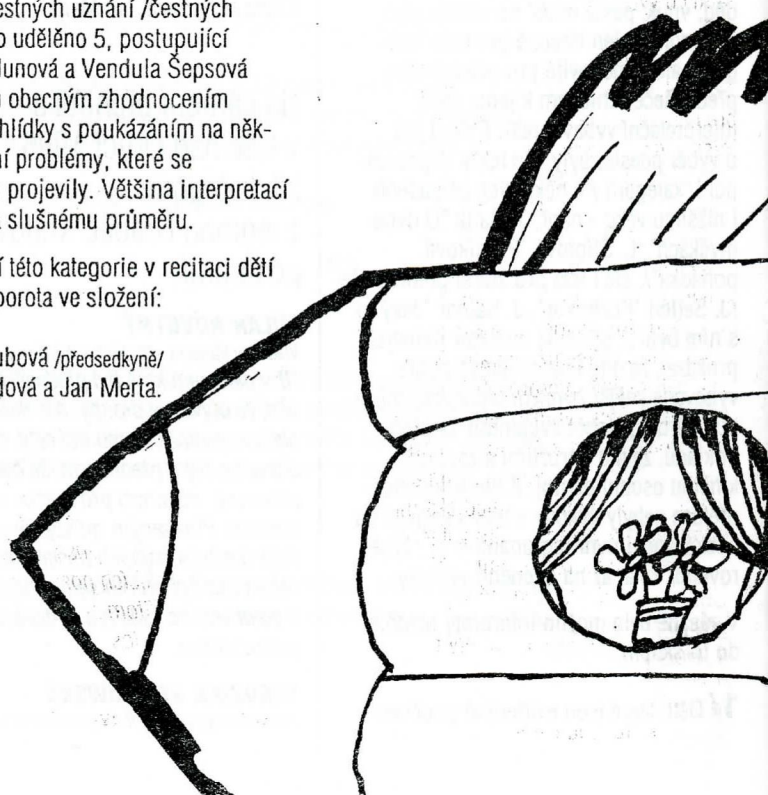
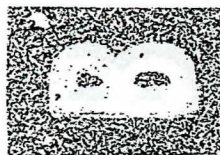
Jan Werich - "CHLAP, DĚD, VNUK, PES A HROB"
Pavel Šrut - "JAK MĚ MEDVĚD SNED"

Zvládla oba prozaické texty s přehledem v řeči čistě, s výrazným a významově přesným frázováním soustředěně s výraznými pointami i sdělováním směrem k divákům, se vztahem k obsahu, dějové lince a jejímu vývoji. Zvláště ve druhé ukázce /Šrutova povídka - anekdota/ tlumočila obsah s patřičným nadhledem a jemným humorem k výrazné pointě.

VENDULA ŠEPSOVÁ

Pablo Neruda - "ÓDA NA PONOŽKY"
Fraňa Šrámek - "RAPORT"

Na sebe upozornila již v prvním kole výrazným zaujetím a formou sdělení, i když důraz na použité formy výrazného frázování místy poněkud narušoval plynulé sdělování obsahu. Druhé kolo /Šrámek - Raport/ však potvrdilo, že se jedná o přednášečku, která umí pracovat uměřeně s pocitem a tlumočit je v rámci celku. Že celek cítí, pracuje přesně s významovými pomikami směrem k výraznému zakončení a citlivě tlumočila po svém, a dokázala její obsah předat bez patosu, a pocitově pojednat a vystavět směrem k významové pointě jako výkřik varující a hovořící o nesmyslnosti války.

REGIONÁLNÍ KOLO SOUTĚŽE V UMĚLECKÉM PŘEDNESU MLÁDEŽE

V HRADCI KRÁLOVÉ
19. - 21. 3. 1996

I. KATEGORIE

Soutěže se při dvou absencích účastnilo celkem 21 recitátorů. Proběhla ve dvou kolech, s připojeným analytickým seminářem a individuálními radami recitátorům. V porotě pracovali : Chytilová, Musilová, Šrámková, Hraše.

Vystoupení měla pestrá, často originální dramaturgii, jen několik výběrů, případně koncepcí mělo blízko k přednesu dětské dramaturgie. Porota v semináři upozornila na často přehlížené nezbytné uchopit předlohu jako celek, na základě jednotného postoje. Dále upozornila na častý nedostatek, spočívající v nedořešení vztahu přímých řečí a jejich uvozovacích vět. Celkově se kategorie pohybovala v dobrém průměru.

Vítězové regionálního kola postupující na WP :

MONIKA KOVÁČOVÁ

Jaroslav Hašek: O NESLUŠ-NÉM JEŽKOVÍ
Ivan Wernisch: DOBRÁ RADA

Interpretka v obou úkolech s porozuměním uchopila text, výrazně vyjádřila jeho situace a projevila neobvyklý smysl pro gradaci a pointování předlohy.

MICHAL KLOKOČNÍK

Ivan Vyskočil: JAK A KUDY DO KRAJINY SNŮ
Paul van Ostaijen: POLONÉZA

Ve Vyskočilově textu zaujal interpret soustředěnou věcností podání a smyslem pro rozvíjení obrazu a dobře připravenou pointu. V druhé předloze zůstal výkon - jakkoli kultivovaný - dlužen dotažením koncepce.

Čestná uznání:

ZDENĚK TESAŘ

R. Jeffers: PASTÝŘKA PUTUJÍCÍ K DUBNU - úryvek
H. Arp: PLOCHÝ OLOVĚNÝ MRAK
Interpret druhý výkon expresivně stylizoval se smyslem pro kontrast, pro vtip

a pro pointu. První výkon byl založen na poněkud diskusní úpravě předlohy, ale zejména díky vnitřní naléhavosti výkonu, zaujal neobvyklou mírou sugestivity. Porota žádá, aby výkon byl /bude-li možno/ zařazen do soutěže Národní přehlídky Wolkrův Prostějov.

MICHAL BEČIČKA

- Fr. Němec, S. Michalkov

EVA PALATOVÁ

- J. Thurber, F. Villon

II. KATEGORIE

Při jedné absenci se účastnilo soutěže celkem 12 recitátorů. /Vesměs dívek, jen jeden muž/. Soutěž proběhla ve dvou kolech a v semináři byl charakterizován celkový průběh a individuálně rozebrány výkony. V porotě pracovali: Chytilová, Musilová, Šrámková, Hraše.

Dramaturgie vystoupení byla bez výjimky kvalitní a často neobvyklá až osobitá. Objevilo se několik výkonů, které byly realizovány ve všeobecně milém, lyrickém oparu, bez konkrétního vidění a jasněho názoru. Jeden výkon byl při špatné znalosti textu přednášen pomocí textové předlohy. Necelá polovina vystoupení se dostala nad hranici průměru.

Vítězové regionálního kola:

DOMINIKA ŠPALKOVÁ

Krylov: Z PÍSNE PÍSNI
Apollinaire: BAJKA

Krylovovu analogii biblického textu interpretka koncipovala v citlivém rozlišení relativně uzavřených partií textu a zároveň průběžnou jednotou básnické postavy. Výkon je jemně gradován a výrazně zacílen. Apollinaireova předloha je koncipována na výrazném výtvarně pohybovém nápadu, s vtipem a působivostí. V soutěžním vystoupení mimoslovní prostředky poněkud převážily vlastní slovní sdělení.

Postup na WP

MICHALA JENDRUCHOVÁ

M. Holub: STRUČNÁ ÚVAHA O ZKUMAVKÁCH
J. Skácel: RODIČŮM DO UCHA, ABY DĚTI NESLYŠELI

Oba soutěžní výkony svědčily o připravenosti interpretky a o jejím výrazném usilování o respekt tvaru a stylu předlohy, o vyjádření vlastního názoru a o gradaci celého vystoupení.

Návrh postupu na WP

JITKA NERUDOVÁ

F. Kafka: PŘED ZÁKONEM
I. Wernisch: JDI DÁL

V Kafkově předloze interpretka kultivovaně a citlivě rozvíjí autorský obraz a pečlivě ho staví k závěrečnému vrcholu. Zůstává jen mírná rezerva pro osobní postoj. Předloha Wernischova je realizována zcela rozdílným způsobem, v živé a osobité koncepci.

Návrh postupu na WP

Oba navržené výkony, ačkoliv velmi rozdílné povahy se v hodnocení poroty dostaly na nerozhodně stejnou úroveň. Porota proto prosí pořadatele, aby do ústředního kola umožnili postup všem třem soutěžícím.

Čestná uznání:

KAROLÍNA ROTOVÁ

- Kraus, Gogol

MARTINA MARKOVÁ

- Aškenazy, Kolář

III. KATEGORIE

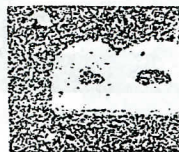
Všichni tři účastníci prokázali systematickou přípravu, vědomý záměr dramaturgický či interpretační, ne vždy ovšem stejně šťastně zvolený či realizovaný.

ZDENĚK VRÁGA

v obou kolech prokázal, že je dnes skutečně výraznou osobností. V úryvku Hałasova Já se tam vrátím dal výrazně přednost až bilančnímu životnímu pocitu, osobní linii textu před "krajinomalbou" - díky svérázně a technicky zvládnuté práci s hlasem a intonací je výsledek velmi sugestivní a zcela "osobnostní", nepřenositelný. Ještě snad zřetelnější je vědomé užití vlastních dispozic a osobnostního typu v montáži z Gogolova Blázňova deníku - k dosažení tragikomiky až mrazivé.

MARIE KRÁTKÁ

ve zkrácené verzi Škvoreckého povídky Rebeka zaujala střídmostí a citelným souzněním s postavou vypravěčky. Poněkud sporné se ukázalo její pojetí spíše monotónně litanické než vypravěčské - jako by se soustředila soustředila na pocit a smazávala tím příběh. V textově spíše primitivní miniatuře Stanislava Komendy Zmýlená neplatí se jí zdařila technicky brilantní miniatúra spojující vtip slovní s pohybovým, stylizovaná gesta nejsou prvoplánově ilustrativní a dotvářejí, co textu samému chybí.

O

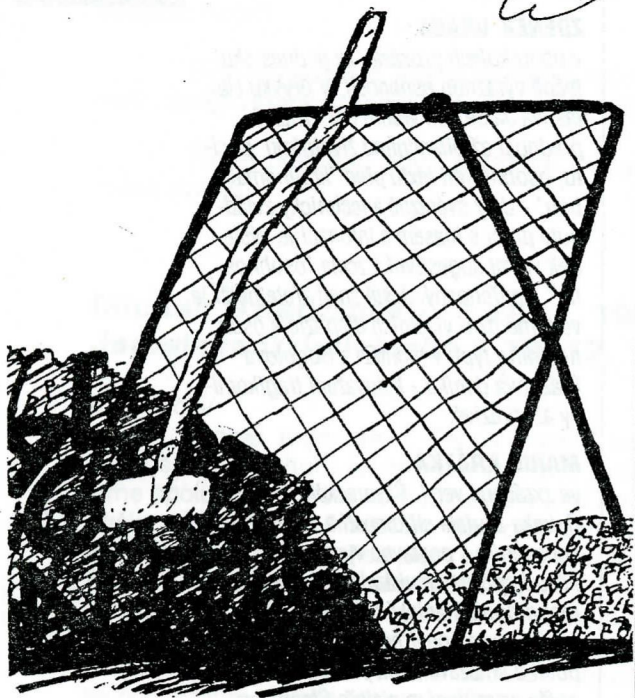
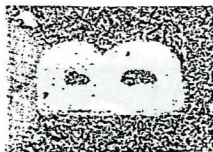
IVONA COUFALOVÁ

pojala Goneril z apokryfu Karla Čapka civilněji a niterněji, než bývá u mladých interpretek zvykem /obvykle se dají svězt k "dramatické figuře" a etudě bující hysterie/, nepodařilo se jí však výkon postavit dostatečně pevně a přehledně, proti okresnímu kolu působil jakoby nehotově, smazaně, stavebně nepřesvědčivě. Stylizace miniatury na textu Wernischova Zvrhlíka vyzněla brilantně, odvážně balancování mezi groteskou a kýčem se podařilo.

**Porota navrhuje k postupu
ZDĚNKA VRÁGU A MARII KRÁTKOU.**

Středisko amatérské kultury IMPULS Hradec Králové zajistilo regionální kolo s osvědčenou schopností organizace a Divadlo Jesličky přispělo obvyklou pohostinností.

Lenka Chytilová a Jiří Hraše

REGIONÁLNÍ PŘEHLÍDKA KOLEKTIVŮ UMĚLECKÉHO PŘEDNESU A DIVADEL POEZIE VÝCHODNÍCH ČECH

**HRADEC KRÁLOVÉ
21. 3. 1996**

V přehlídce kolektivů se v letošním roce představily pouze tři z pěti původně přihlášených. Omluvila se jedna z tvůrčích skupin domácí ZUŠ Na Střezině - Divadélka Jesličky, která plánovala vystoupit s pořadem "Posílám k vám Imogenu" Betty Mac Donaldové /úprava a režie Emy Zámečnickové/ a kolektiv Stará panna ze Svitav se slibným titulem "Osud" - z poezie T.R. Fielda.

Vystoupily:

Soubor Gymnázia Svitavy

ved. prof. R. Oblouková
/též úprava a režie/
Václav Hrabě: Útržky

Sympatický začínající soubor se svou profesorkou poprvé pokusil o inscenování poezie. I když se dopouštěl řady začátečnických chyb, přesvědčil o svém vnitřním vztahu k poezii V. Hraběte, o tom, že ve verších víc než třicet let starých nachází i svou vlastní výpověď o světě. Ne náhodně byl zvolen název Útržky - montáž byla skutečně složena mnohdy z částí básní, z útržků veršů a podřizovala se potřebě sebevyjádření interpretů. Přednášeči ani nectili výrazně bluesový styl a melodiku básní - ty byly míšty zpřítomněny především díky velmi dobrému klarinetistovi, jenž byl se svou hrou dosti výrazným tvůrcem atmosféry představení. Recitátoři prozatím nedokázali udržet vnitřní napětí, "být u věci" i ve chvíli, kdy byli na scéně, ale sami nerecitovali... Poměrně náhodné, opět stylové a významově neujasněné bylo pohybové aranžmá, chyběla pevná výstavba pořá-

du, takže měl několik konců. Přesto soubor působil velmi příjemně svou upřímností i zvědavostí. Za rok uvidíme, zda se ve Svitavách rodí nová tradice.

...a jiní čtvernožci, další z tvůrčích skupin

Divadélka Jesličky, ZUŠ Na Střezině

vedla pod vedením Jana Dvořáka poetickou montáž Co chtlí od života...

z díla Jana Vodňanského

Představení není založeno na promyšlené a pečlivě zpracované slovní interpretaci, na přednesu. V případě Vodňanského textů a tím spíše montáže z nich by to ostatně nejspíš nebyl adekvátní způsob jevištního zpracování. Tak, jak je to blízké vedoucímu skupiny a tvůrci mnoha literárních a autorských kabaretů, Janu Dvořákovi... a jiní čtvernožci... po svém domýšlejí a dotvářejí akci a hrou na scéně smysl a vtip textů. Někdy tato "hra nad textem" báseň či říkanku umocňuje humornou nadsázkou, jindy vtip předlohy dotváří až do absurdna, nebo naopak ho aktualizuje nečekaným spojením /s úsměvem idiota - televizní hlasatel nebo politik, Ta naše Anči - scénická odvolávka na televizní TABU/, občas - spíše výjimečně - pouze povrchně ilustruje. Záměr prozrazený v úvodu představení: "nepůjde o myšlenky, ale jen o ptákoviny..." je naplněn. Ačkoli milé a vtipné, hravé nutné neznamená zcela nezávažné...

Porota tuto inscenaci navrhla k postupu na WP.

Divadlo Jesličky:

Prchlivec - režie Josef Tejkl aneb Procházka prózou A.P. Čechova "Ze zápisů prchlivého člověka"

Jde v podstatě o vyprávěné divadlo, kdy vypravěč je totožný s hlavním hrdinou a ostatní herci "se vyskytují na scéně" a akci ilustrují příběh a jeho atmosféru. Hlavní postavu ztělesňuje Zdeněk Vrága, interpret, který má svým osobitým mluvním výrazem i zjevem blízko k tragikomickým hrdinům /být v sólové kategorii přesvědčil působivou interpretací Halasova "Já se tam vrátím" /.

Problémem této inscenace je, že její scénický princip je poměrně rychle zjevný, příběh lze rychle předpokládat, konflikt se nevyvíjí, situace negraduje, vtip je tedy založen na řazení jednotlivostí, takže představení postupně nabývá určité zdouhavosti. I když jde o scénování prózy, její jevištní adaptace a provedení je do té míry divadelní, že podle názoru poroty patří spíš na Šrámkův Písek než na Wolkrův Prostějov.

Za prorotu, která pracovala ve složení Daniela Musilová, Lenka Chytilová, Jiří Hraše
hodnocení napsala Vítězlava Šrámková

VAMBERECKÉ KLASOBRANÍ

Po tři první březnové víkendy se Vamberk v orlickém podhůří stal - mohl-li to tak říci - Mekkou východočeského ochotnictva. 1.-3. března a další víkend 8.-10. téhož měsíce sem putovaly amatérské soubory, které se účastnily přehlídky činoherního divadla. Ten týden třetí 15.-17. března - se sjeli ti, jež vystupovali na přehlídce divadla mladého. Zásahu o tohle divadelní hemžení má kromě královéhradeckého Impulsu, především agilní, podnikavý a neobyčejně sympatický amatér i organizátor amatérského dění Michal Drtina, jenž se s vambereckým souborem /znamenitě vařícím a výborně v kuchyni zpívajícím/ postaral nejen o to, aby tento maraton divadelních amatérů byl - ale také o to, aby se dal přežít, aby se nejenom duchu, ale i tělu dostalo, co mu patří. Dal-li jsem do názvu tohoto článku poněkud knižní slovo klasobraní, pak jsem tím chěl naznačit tři věci.

ZA PRVÉ

to, že ne všechny východočeské soubory na této přehlídce byly, že už šlo o jakýsi výběr, který částečně vznikl samovolně /choroby, nedokončenost inscenace do termínu atd./, částečně tím, že s jinými soubory ho-

vořila porota v místě jejich působení. Takže je možné, že ještě někde je inscenace, která by obraz poskytnutý Vamberkem mohla nějak změnit.

ZA DRUHÉ

klasobraní znamená, že se ve Vamberku vybíralo na Třebíč a Písek. A konečně

ZA TŘETÍ

byla to - alespoň si to myslím, dostatečně široká přehlídka, dostatečně reprezentativní výběr z tendencí a snah východočeského amatérského divadla, o nichž tu chci podat zprávu. Upřímně řečeno: pokud jde o divadlo činoherní - tedy tradiční druh dramatického divadla - pak bylo více inscenací, v nichž problémy a slabiny převažovaly nad kvalitami. Domácí sympatický Zdobničan zahrál tři Čechovovy aktovky, v nichž zápasil se všemi nástrahami, s nimiž se může nově začínající soubor s řadou nováčků setkat. Soubor Vrchlický z Jaroměře se představil "Zkrocením zlé ženy", klasičtější inscenací "mluveného" divadla, která ctí - pokud to herci samozřejmě umluví - literu textu tak pokorně, že se vytrácí moment smyslové divadelní naléhavosti i výraznějšího rozehraní situací. Českotřebovský Hýbl si udělal vlastní "retro". Po dvanácti letech si ve stejném obsazení se stejnou kapelou zahrál Limonádového Joea. Bylo to milé, především kapela znamenitě tvrdila muziku - i divadelní. Ale jakkoliv příjemným pocitem rozprostírajícím se v celém divadelním prostoru - na jevišti i v hledišti - držím palce, tak zase na divadlo příliš velkých kvalit to nestačí. A tak v tom opravdu tradičním - žánrově, stylově i druhově - činoherním divadle dobrý amatérský standard předvedla inscenace červenokosteleckých. Zahráli Procházkovu komedii - raději bych napsal frašku - S tvoji dcerou ne; s přesným řešením situací, se smyslem pro pointu, s jasným vymezením kontur jednotlivých postav. Tak, jak to žánr vyžaduje. Má-li už představení cíl především diváky bavit, pak by bylo jen žádoucí, aby si dokázalo tuto úroveň udržet.

ADIVADLO z Havlíčkova Brodu posunulo horizont "činoherního" divadla už jinam. Zvolili si text Josefa Čapka Tlustý pradědeček a loupežníci /pod názvem Abrdy

Bábrdy/, který jak známo byl literární předlohou pro Kříčkovu operu, hudební zpracování. Halvíčkobrodští nehráli operu. Absenci hudebně-pěvecké složky se pokusili nahradit jinak: vysoce stylizovaným pohybovým divadlem - něčím mezi loutkovitými pohyby a pantomimou. Musím jim přiznat nejenom snahu, ale i disciplinovanost, soustředěnost a vynalézavost v tom všelikém pantomimování, gestikulování a přesouvání z místa na místo. Co je to však všechno platné, když v představení, jež jsme viděli, to všechno působilo dojmem perfektně fungujícího strojového mechanismu, jemuž chybí krev, duše, tělo. Prostě: ta forma a snaha souboru dodržet ji, která si jistě zaslouží chválu a uznání, převážila příliš, příliš nad životností divadelního tvaru. Pro vamberecké klasobraní je však tato inscenace vstupem do prostoru, jehož přítomnost jsem už naznačil: do prostoru klenoucího se nad a vedle tradiční činohry. A v něm vládly svrchované královéhradecké "Jesličky", stálá scéna ZUŠ Na Stězině.

JESLIČKY jsou dnes ve východočeském amatérském divadle pozoruhodným a velice mocným fenoménem. V Hradci Králové si tato ZUŠ z budovy bývalých jeslí - proto Divadélko Jesličky; tak zní oficiální název, jež tu pro úspornost jako všichni zkracuji - postavila nejenom divadelní prostor, ale také základnu pro bohatou, přebohatou divadelní činnost. Počítám-li dobře, pak na dva vamberecké víkendy přijeli Jesličky celkem s 12 - pro toho, kdo nevěří, píší slovy: dvanácti - představeními. Jistě, některá jsou kratší, neboť patří do "mladého" divadla a nekladou si za svůj cíl být celovečerní produkcí. Jsou spíše hledáním, zkoušením, experimentováním. Ale i tak - nevím, je-li v zemích koruny české soubor shromažďující pod jednou střechou tolik sil, aby v tomto počtu mohl doslova zaplavit dva přehlídkové víkendy. /A to nevím o účasti Jesliček na dalších přehlídkách./ Což o to - kvantita byla programem Jesliček od počátku. Často šla ovšem na úkor kvality, někdy překračovala dokonce i hranici, kterou si ani amatérské divadlo nemůže dovolit přejít - hranici neumělosti tak vydatné, že ji lze nazvat diletantismem. Ovšem letošní Vamberk jako vždy - píší to rád a doufám, že se nemýlím - přinesl zásadní obrat. Žádné takové

představení už Jesličky nepřivezly. Důvodů může být několik. Například: před drahnou dobou - je to rozhodně přes rok, ne-li skoro dva roky - jsem viděl přepracování klasické známé operety pod názvem Co zbylo z Mam'zelle Nitouche. Tenkrát jsem smysl tohoto pokusu spatřoval pouze v tom, že si tu velká skupina začek pod vedením svého pedagoga - už podstatně méně režisujícího Jana Dvořáka mohla zahrát. Ale "čas oponou" - a inscenace je změněna. To "kolektivní pohlížení" na dílo tak důvěrně známé se dokonale zabydlelo na jevišti, svědčí mu velký prostor a hlavně: přepracování - opět Dvořák - má další rozměr, nabízí potěšení z přehrávání známého příběhu a známých dějů, ale s úsměvnou vědoucností. Prostě to vypadá tak, že soubor "Milušky" nabral zkušenosti, dozrává, nachází sebe v duchu této inscenace a zároveň tohoto ducha zjevuje jiným - divákům.

Jesličky tedy zřejmě vyžívají, stávají se zkušenějšími. A tím, leckdy vratké pokusy se všemi rysy školské produkce, nad nimiž se radují rodiče, přibuzní a známí, se proměňují v divadlo. Toto zraní se - soudím, - týká i týmů režisérů Jesliček - Josefa Tejkl, Jana Dvořáka, Jany Portykové, Emy Zámečnickové. Ta posledně jmenovaná se například v rámci "mladé přehlídky" představila velkolepě rozvrženým a nepochybně i stejně - na Jesličky nevidaným - realizovaným záměrem: inscenovala jako "výpravnou podívanou" text René Levinského Zima. Říkám-li, že šlo o záměr, pak to činím proto, že ve Vamberku selhalo svícení, které tu hraje velkou roli a jak sama režisérka řekla: diváci viděli to, co vidět neměli a neviděli to, co vidět měli.

Ale i tak: ta režijně-výtvarná kompozice - skoro "velkooperní" - je patrná a správně osvětlena funguje pravděpodobně s dostatečnou sugestivní silou. Vedle této inscenace byl dalším divadelním počinem Emy Zámečnickové předvedeným ve Vamberku Středověký milostný příběh podle Marka Twaina. V něm narazila na dávný, trvalý a fundamentální "jesličkovský" problém: spojení epiky /přesněji řečeno: epického vyprávění jako přímého jevištního sdělení/ s divadelní situací. Tentokrát to

situace dost prohrávala. Part vyprávěče byl silnější; vysoce stylizovaný, rozfázovaný a loutkově prkenný pohyb nestačil slovu příliš konkurovat.

Zato ovšem Josef Tejkl se s tímto problémem, který jej "pronásleduje" v každé jeho inscenaci, porval neobyčejně zajímavým způsobem. A s výsledky nečekanými. Představil se dvěma "zdivadelněnými" povídkami A. P. Čechova. S první "soutěžil" na přehlídce činoherního divadla. Do novely Pavilón č. 6 nevložil jediné své slovo. Ponechal plně čechovovský text - i za tu cenu, že občas dialog přechází v monolog, ale dokonce i vyprávějící postava mluví o sobě ve třetí osobě - tedy "divadelně" vzato jakési svchované absolutní "brechtovské" zcizení: postava vidí sebe samu. Tyto sekvence představení jsou ještě nedořešeny - zvláště proto, že zvolený inscenační styl - především herecký a prostorový - je výsostně reálný. V herectví jde o prožitek, dokonce až ve smyslu Stanislavského. Ale nejenom v tomto směru - jde také o osobní výpověď. Zvláště Jan Dvořák jde tu až za neotevřenější hranici citové a intelektuální výpovědi o nitru intelektuála, který totálně zkračoval. Prostorově, vizuálně navozuje Tejkl především atmosféru děsivého a krutého zařízení pro lidi mentálně narušené. V aréně je několik praktikáblů, nemocniční postele, modré chladné světlo, nemocniční oblečení pacientů. A pak už jen pití ošetřovatelů a jejich nelidské zacházení s pacienty, v němž bítí je drastické nejen svou realností, ale především svým sadismem. Tahle krutě obnažená ošklivost dna lidského života, jež se s takovou názorností valí po jevišti, jako by občas rušila distanci mezi životem a divadlem. Jako by divák vskutku byl v tomto skoro zvířecky nelidském světě. Což - přiznávám - může nad představením napsat jistý otazník. Ale i tak - je to inscenace, jež si zasluhuje pozornosti i uznání.

Jejím pendantem je pak další Tejklův Čechov - tentokrát prezentovaný na půdě "mladého" divadla. Prchlivec je vybudován na tomtéž "zdivadelňujícím" principu: epika zůstává plně zachována, Zdeněk Vrága jako Prchlivec Nikolaj Andrejevič vlastně vede velký

monolog, v němž vypráví o tom, jak jej oženili a připravili mu osud, kterým ani v nejmenším nechtěl. Vrága tohle vypráví podivuhodně soustředěně, ukázněně s vnitřním zaujetím a opět výraznou osobní otevřeností. A kolem něj - opět na tomtéž prostorovém principu několika praktikáblů s nejnnutnějším nábytkem - víří svět žen; jeho nastávající, dvě matky, a "barevné" slečny. Ty jsou rozdyčtější ženstvem, chvílemi tančící a chvílemi až patologicky posedlé svou touhou ulovit muže. Zvláště patrné je to na způsobu, jímž "barevné" slečny zacházejí s druhým mužem této inscenace, jenž jim nakonec unikne. Tady jde Tejkl zase k tvrdě reálnému jednání, v němž ošklivost povyšuje na základní kvalitu. Trochu mně vadí - už proto, že ten rozkošně přelétavý, elegantní a chápající i milující svět žen je v té "barevné" lehkosti póz, gest, přesunů, pobíhání, dychtivého pozorování a komentování předveden daleko divadelněji a vyjevuje tak daleko více smysl i způsob té velké manipulace, proti níž se Prchlivec neubrání. A když už jsem u Čechova, tak nemohu pominout, že ZUŠ LDO Pardubice zahrála ve Vamberku také tři čechovovská díla: Drahý pes, Host a Diplomat. Dramaturgicky zajímavá volba spojená jedním tématem - obtížností nekomunikativních jedinců - se inscenačně měla realizovat velmi ztlumeným, do sebe uzavřeným hereckým stylem a velkou část sdělení měla převzít práce s rekvizitou. V první situaci se to zdařilo. V druhé už méně a ve třetí - je to situace nejkomplikovanější v postavě obtížného "diplomata" - už tento princip "sdělování" přestal fungovat zcela.

Budme ovšem vděční za to, že pardubičtí přijeli a předvedli vedle Jesliček své snažení a usilování, neboť kromě nich byli na "mladém" vambereckém divadle už jenom dvě "nejesličkovská" představení. Společnost dr. Krásky z Úpice je cosi jako přírodní jev - jejich divadlo je nerežírované, v mnohém doslova naivní - až po to jedinečné divadelní citění, s nímž dokonale na jevišti "zhmotní" vítr a déšť. Všechno je tu nahodilé, bez souvislostí - ostatně soubor sám přiznává, že často v představení dělají právě to, co je zrovna napadlo. Nazvat to improvizací by byla troufalost. Oni nechtějí improvizovat, oni prostě jen

nedospívají - stejně spontánně jako prší nebo svítí slunce - k něčemu, co by se dalo nazvat fixovanějším a stabilizovanějším divadelním tvarem. Vedle tohoto "přírodního divadelního úkazu", k němuž chovám hluboké sympatie, neboť jak už jsem řekl, objeví se tu dost z velmi původního divadelního myšlení, jež se vyjadřuje nonverbálně, objevilo se pak ve Vamberku Divadlo BAF z Hostinného. Je to poctivě míněné, upřímně otevřené a "moralizující" prodloužení klasického "autorského" divadla z let minulých. Sami si píší texty o "mravech a nemravech" dnešního života, sami je hrají a sami také zhudebňují a zpívají. Mimochodem: právě na těch písničkách poznáte nejlépe, jak nechtějí konstatovat, ale jak chtějí zasahovat, přinutit k přemýšlení. Proto jsem napsal moralizování bez jakéhokoliv hanlivého příděchu. Naopak - s uznáním této vůle. Své dvě scény zahráli jednoduše, přímočaře - vědí, co mají sdělit, co akcentovat. Je to soubor sympatický, jistě tvořivý a nashbírá-li dostatek zkušeností, pak ta "divadelní jednoduchost" - jež jim není k necti, naopak, v současném stadiu jejich vývoje je potřebná - nabere ještě větší schopnost - "moralitu" proměnit v silnější a hlubší záběr problémů.

Tak to učinily - kdo jiný - Jesličky Klicperovou Weselohrou na mostě. Režíroval ji Alexander Gregar, jenž se po delší odmlce opět vrací do amatérského divadla. Na velmi jednoduchém můstku postaveném podél mezi dvěma řadami diváků rozehrál cosi jako obraz "kosmické" absurdity. To myslím naprosto vážně. Neboť ta nepřátelská vojska jsou - v kostýmu i jednání - bytosti odjinud; z kosmu, z nebes. Ostatně - důstojník označený v programu za Archanděla Gabriela svědčí pro to druhé. Ale o to teď nejde. Podstata je v tom, že Klicperova dramatická situace se zbavuje starodávné selankovitosti a idyličnosti směšných podivínských postaviček. Nabývá rozměru, jež jí patří a jež z ní dělá první české drama - to jest stává se situací lidí v nesnesitelné situaci, na niž musí reagovat. Gregarovo pojetí ovšem vyžaduje výraznou a do posledního detailu perfektně provedenou stylizaci, umělkost, znakovost. Zatím ji lze jen tušit - ale dojde-li alespoň k jisté ucelenosti, pak se může s velkou silou naplnit to, co sám režisér z druhé strany

- jakéhosi temného a záhadného Osudu - předvádí ve své připsané postavě beze slov. Připravuje pro lidi scénu a se zájmem chladného pozorovatele přihlíží, jak se třepetají v pastí, která jim byla nastražena. Bude to potom situace zoufalého vzepětí snažícího se překonat nesmyslnost, která světem vládne. Do téhle složité myšlenkové výše se pokusila dospět také druhá inscenace pardubické ZUŠ. Zvolili si k tomu text Jacquesa Préverta Divotvorný obraz, v němž vedle tématu silně revolučního sociálního tónu - rabové proti pánům - zní i téma umění, které vytváří své obrazy, ať už jsou pravdivé nebo ne. Ten silně poetický, lyrizující a leckdy patetizující romantický text byl ovšem zatím nad síly souboru; prakticky ve všech složkách jevištní realizace.

A už zase zbývají jenom Jesličky - tentokrát na půdě "mladého" divadla. Japonský text Higejagura: Opevněné vousy, Korespondence Gossage - Vardebieven Woody Allena Leacockova předloha Ach! aneb Kterak chudá sirota ke štěstí přišla jsou všechno drobné, jemné, půvabné a vtipné situace - často anekdotického charakteru. Leč v Jesličkách tentokrát vždy provedené s nápadem, invencí a přesností. Jan Dvořák třeba v Leacockovi rozehrál zpočátku bohatě princip "oživlých rekvizitů", které vytvářejí svým tělem herci. Je to trochu dramatická hra, trochu surrealistická koláž. A ovšem: nechybí patřičně fungující epické vyprávění, které tentokrát pevně drží celou inscenaci pohromadě a nedá ji rozpadnout se v řadu "čísel oživené tělesnosti". Jana Portyková v Opevněných vousích jde ještě dále. Nefunguje tu jen výtvarná stylizace japonského prostředí, ale samy vousy "oživnou" - stávají se postavou, jež vedena na nitích žije svým samostatným životem. Koneckonců - u Jany Portykové toto "výtvarné vidění", které přesahuje až do oblastí loutkového divadla není ničím novým A nebyvalou nápaditostí a sugestivností - nebyvalou především v amatérském divadle - se ozve v inscenaci Cocteauových Svatebčanů na Eiffelce. Opět jsou tu Jesličky jak na dlani. Text je zcela tentokrát oddělen od jeviště - zní jako "vyprávěná" rozhlasová hra z ampliínu. A na jevišti se dějí vizuální kouzla - realizovaná v jemné, lyrické, poetické rovině,

kdy už ředitel Eiffelovy věže je sám o sobě vybranou lahůdkou. Jsme tu sice už trochu mimo divadlo - nejde zdaleka tolik o situaci, jako spíše o vjem, pocit, zážitek z artefaktu jako uměle stvořeného smyslově naléhavého výtvaru. Sem patří i hudba - chlácholící, kolébající, až skoro terapeutická. Neboli: jesličkovská "metoda" se tu obnažuje na samu dřev: vedle textu, jež si zachovává ve vyprávění svou literární hodnotu, existuje jeviště jako pole "vizualizace", která rozvíjí, rozvádí a tvoří vlastní významy. A sejdou-li se posléze šťastně a úspěšně, tak se zrodí divadlo. Asi ne dramatické nebo jen málokdy dramatické. A stejně málokdy stylové, žánrově druhově vyhraněné. V tomhle jsou v Jesličkách od počátku "praktikující postmodernisté". Až doposud také velmi libovolně zacházející se vším a ponechávající řadu věcí a snah nahodilé hře osudu. Ve Vamberku ovšem tato nahodilost vystoupila jako otevřenost podnětům dnešního světa, umění, divadla, která si sama ukládá meze a hranice, snaží se o svůj řád. A tak vlastně nejtradičnější bylo loutkové představení Jeslíček. i když ne tak úplně, neboť maňáskovým divadlem realizovali Smočkovo Podivuhodné odpoledne dr. Zvonka Burkeho. Nejsou první, kdo tak učinili, kdysi nás tímto nápadem zaujala plzeňská Alfa. Ale - ta inspirace je velmi, velmi prospěšná. Ten text klade své nároky na důslednost a přesnost hereckého výkonu - představitel titulní postavy je v tomto smyslu velmi dobrý - na charakterizační schopnost podoby loutek /povedla se/ i na invenčnost řešení situací v "materiálu" maňáskovém - tam ještě ledacos musí dozrát. Až se tak stane, budou mít Jesličky další představení v duchu svého "mladého" divadla - nikoliv jen věkem, i když samozřejmě věk žáků ZUŠ i tuto klasifikaci stonásobně určuje pro Písek ale také duchem oné otevřenosti, s níž putují světem divadla i dneška nesvazující se konvencemi. Doufám ovšem pevně, že už pochopili, že divadlo jistě konvence - rozumějme pravidla, dohody o věcech zásadních, jež divadlo dělají právě divadlem - má. Letošní Vamberk "pod obojí" pro to svědčí. Snad jsem to nezakřikl.

Jan Císar

Převzato s laskavým svolením redakce
Amatérské scény (č. 2/96)

I. REGIONÁLNÍ DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH SOUBORŮ 1996 V LUŽI 1.-4. května 1996

Divadlo z ochoty se v Luži, poutním a sakrálním místě, dle záznamů hrávalo už 1684. 1801 se ustavilo skutečné ochotnické divadlo, a kolem roku 1867 přijalo jméno

Jaroslav.

Nynější Dramatický kroužek tedy slaví 195 let existence, což dokazuje zajímavá výstava dějin divadla na Obecním úřadě. Často se mluví o dědictví otců, a právě na výstavě si to konkrétně uvědomíte nejen ve jménech rodinných klanů, které divadlo tvořily a tvoří, ale i v podobách vybledlých fotografií a snad i daguerrotypií, aby se to rýmovalo. Divadlo v Luži už dvě století vykonává rekreativní a společenskou funkci, a publikum má vstřícné a vychované, neboť v jiných městech by děti mnohé přehlídkové inscenace roznesly na rohách, kopytech a jazycích, zatím co v Luži jen lehce zašumí. Vida, už se pomalu dostávám k hrám a souborům a tak si dovoluji poslední obraz. Úroda inscenací byla velmi podobná geologické skladbě kolem Luže, kde, jak mi vysvětlovali odborníci, se vrásnění okolních vrchovin srazila, takže na rozmezí pár desítek metrů se vedle sebe střídá žula, čedič, rula, pískovec, břidlice etc. Řečené nemyslím pejorativně, jen poukazuji, s čím se lektorský sbor musel vyrovnávat.

Přehlídku zahájil Jaroslav Luže "Pravdivým příběhem Antonie Pařízkové, lehké holky s dobrým srdcem" Ludvíka Aškenazyho. Inscenace se vyznačovala skvělou funkční scénou Aleše Němečka a vypracovaným režijním půdorysem Jarmily Daňkové. Půdorys výkladu

situací vycházel vstříc textu autora, ale jeho naplnění a naplňování byla jiná věc. Rezervy v naplnění jdou na vrub režisérky, která pravděpodobně držela otežku často zkrátka - především co se domu rozkoše týče - takže na jevišti se "podehrávalo", a dramatické osoby až příliš předem věděly, co je čeká. Naplňování je pak záležitostí herců samých, jejich možností a dispozicí. Zde jsem ale optimistický, protože rezervy jsou viditelné, a schopnost akceptovat jiný názor, a přemýšlet nad ním, je značná.

Dětský divadelní soubor Rosice u Chrasti

vedl hru z dílny dramatické výchovy Hastrman a detektivové od Marie Hrbáčkové. Jedná se o početný dětský soubor, který má nejspíše vytvořit základ novému ochotnickému souboru v obci. Otazníky vystupují nad vedením dětského kolektivu, neboť jestli něco absentovalo, tak rozvíjení vlastní dětské tvořivosti na zvolené předloze, takže výsledkem byl statický tvar.

Loutkoherecká společnost Libora Stumfa Chrudim

vedla Memento. Jde o přiznanou ozvěnu Radka Johna, ale celek se skládá z 90% podílu reprodukováné hudby Petra Nováka na texty Michala Žantovského. K tomu přistupuje diaprojekce, záznam zpovědi narkomana, a tři herci v černém s několika loutkami. Bez urážky, ale toť skoro vše, co lze směrem k divadlu říci. Ambiciózní hudební a výchovný projekt traskotná na nedivadelnost. Neboť o zákonitosti prvků, postupů, prostředků divadla, a jejich fungování, se až tak nestará nebo je nezná. Při rozpravě s interprety jsem snad dokázal popsat a porstihnout rozpory, které dokonce mohou obrátit záměr Mementa v opak, a zdálo se nám, že jsme došli k porozumění.

DS J. N. Štěpánka Chrudim

vedl Moudrou šefcovou Zdeňky Horynové. Text pohádky sice honí příliš mnoho ušatých motivů, ale lze říci, že chrudimští v něm našli

cestičku, takže v příští inscenaci lze očekávat už silnici I. třídy. Mají pro to všechny předpoklady - herecké dispozice, scénické myšlení, způsob navazování kontaktu s hledištěm a mezi sebou. Vše, oč tu běží, je, aby se stav podvědomého proměnil ve vědomý. Aby zvolený styl výkladu hry udrželi, a aby si uvědomili, proč ho zvolili. V tomto souboru je hřivna, a i když výmě, jak se těžce kutá, přeji jim Zdař bůh, a dobrou žílu.

DS Heřman z Heřmanova Městce

a Tři sestry a jeden prsten od Jana Wericha. Výtečný inscenační nápad / i když soubor tvrdí, že z nouze /jímž jeden herec je trojjediným manželem třem sestrám, se mi ani po roce neokoukal. Sestry též vyrostly, dospěly, takže inscenace získala jistý říz. Způsob, jak rozlousknout Werichovu pohádku, je nosný a jasný, a zásadním nedostatkem zůstávají pointy a temporytmus, který je více než volný, a připomíná plavání v oleji. Touto zvolněností trpí i hříčka Dům, který ze všech sil... scénicky a významově dobře napadnutá, zajímavá, vtipná. Je ale utahaná jak urousaná kočka. Ovšem rodina Řezáčů a pan Dziedzinskyj vědí, co činí, takže se lze na další dílko heřmanoměstských těšit. Doufám, že nejen nedivadelní nápady a řešení, ale též na neospalé scénické provedení.

Dětský soubor Vlčata z Rabštejské Lhoty

vedl vlastní scénický projekt Popelka. Projekt není označen náhodně, módní, ale snad nejlépe postihující přírodní úkaz Popelka. I dětský soubor je zavádějící, protože věkový rozsah je od prvňáků po gymnasty, a všichni na svém vedoucím visí. Asi vědí proč, a tento vztah je zajímavější a důležitější než celé divadlo, nebo to je pouze jedním z výhonků jejich bytí a získávání vztahu ke světu. Inscenace trpí mnohými a gruntovními chybami, od zvolení principu hry až k nedůslednosti v jeho naplňování. Od kopírování TV pseudoobraznosti a způsobu hereckého projevu, etc. Přimlouvám se za to, abychom rabštejský spolek zatím nezasazovali do kategorie dramatické výchovy, ani regulérního divadla, spíše je přijímali jako jistý stav a jev,

a snažili se náročně, ale slušnou kritičností, pomoci jejich cestě. Zdá se mi, že putování Vlčet krajem skutečným i krajem divadelním je to nejhezčí, co si zaslouží. Divadelním klavírem je lehce kovejme a bušme pouze na hlasovou výchovu.

DS Malá scéna M klubu Vysoké Mýto

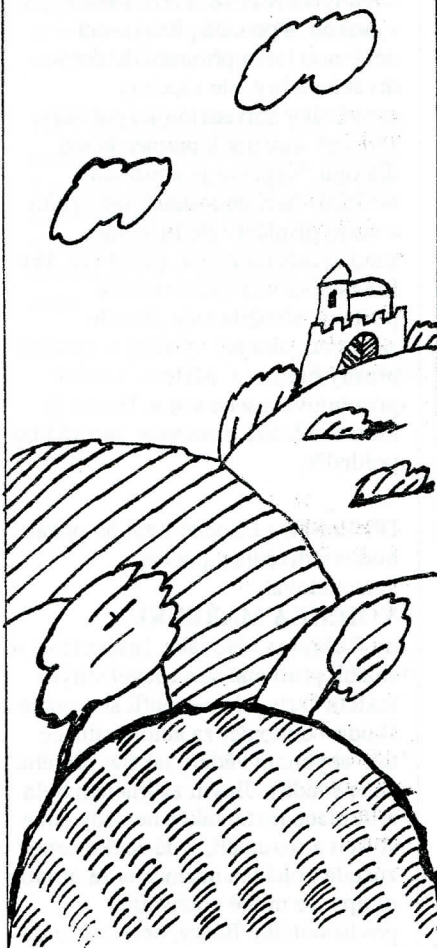
vedl Kašpárkův boj s čerty od Jana Havla. Patří do série příběhů o Kašpárkovi, které Malá scéna vědomě převádí z textů určených loutkovému divadlu do divadla činoherního. Scénické řešení je na snadě, a tak přebírají ploché malované kulisy, v nichž hrají ne snad jako oživlé marionety, ale respektují kontrast a napětí takto nabídnutý. Jediné, co "znečišťuje" tuto poetiku, je fakt, že marionety nejsou schopné výrazu obličeje, a tak nám vztah k ději musí komentovat verbálně, a právě zde je úskalí nepřesné práce s textem, neboť redundantní informace, pozůstatek druhu divadla a textu, pak směřují k vyprávění místo k jednání. S důslednějším dramaturgickým a následně režijním uvažováním lze toto snadno odstranit, což by ve výsledku prospělo scénickému tvaru, neboť věčné a neměnné typy Švidry, Kašpárka, Škrholý etc. by též ve věčném zápasu dobra se zlem nabyly kontur. My, diváci, tedy děti i dospělí, co víme, a oni, herci, co vědí, že my víme, bychom si společně více užili.

DS E.Vojana Brněnec

vedlo v předpremiéře Krakonošovu zahradu Mirka Vildmana. Zvolili inscenační princip, který klade převelké nároky na hereckou práci, především na herecké řešení situace, neboť vše /vyjma jedné scény/ se odehrává v holém prostoru vyznačeném pouze malovanými bočními panely, horizontem a revuálkou. Vzniká tak řada disproporcí v možnostech hereckých, v možnostech scénou vůbec poskytovaných, a v možnostech textem nabídnutých, disproporcí, které jsou ale výzvou divadelní. Soudím, že paní režisérka Milada Pavlasová si je těchto třech ploch vědoma, ovšem jak všechny protitlaky a protitahy sjednotit.

lze říci, že dramaturgický výběr nesáhl vedle, ale v dramaturgické práci s textem jsou nejen rezervy, ale i mezery. Co ale nejvíce absentuje, je budování vztahů v každé z uvedených inscenací. V různé míře schází vztah mezi dramatickými osobami, vztah k situaci, vztah k tématu hry obecně, tedy schází to základní, co která postava chce, oč usiluje neboť kromě verbální informace po výtece nedostáváme žádnou další zprávu, o silné metafoře či obrazu nemluvě. Schází to, co klasička Jarmila Černíková už desítky let - a doufejme, že ne marně opakuje: Jednání by mělo mít tři fáze - plán, realizaci plánu, zhodnocení výsledku, a pak znova a pak znova... etc.

Ovšem, přijet do Luže na představení nebo na přehlídku, je vždy radostná událost, neboť celý soubor udělá vše proto, abyste se tam cítili jako doma. Vždyť přehlídka sama pokračuje uvedením pěti hostů, kteří mají obyvatelům města a okolních vesnic zpříjemnit život divadlem.

I. regionální přehlídka v Luži přinesla nejspíše poznatek. V zásadě

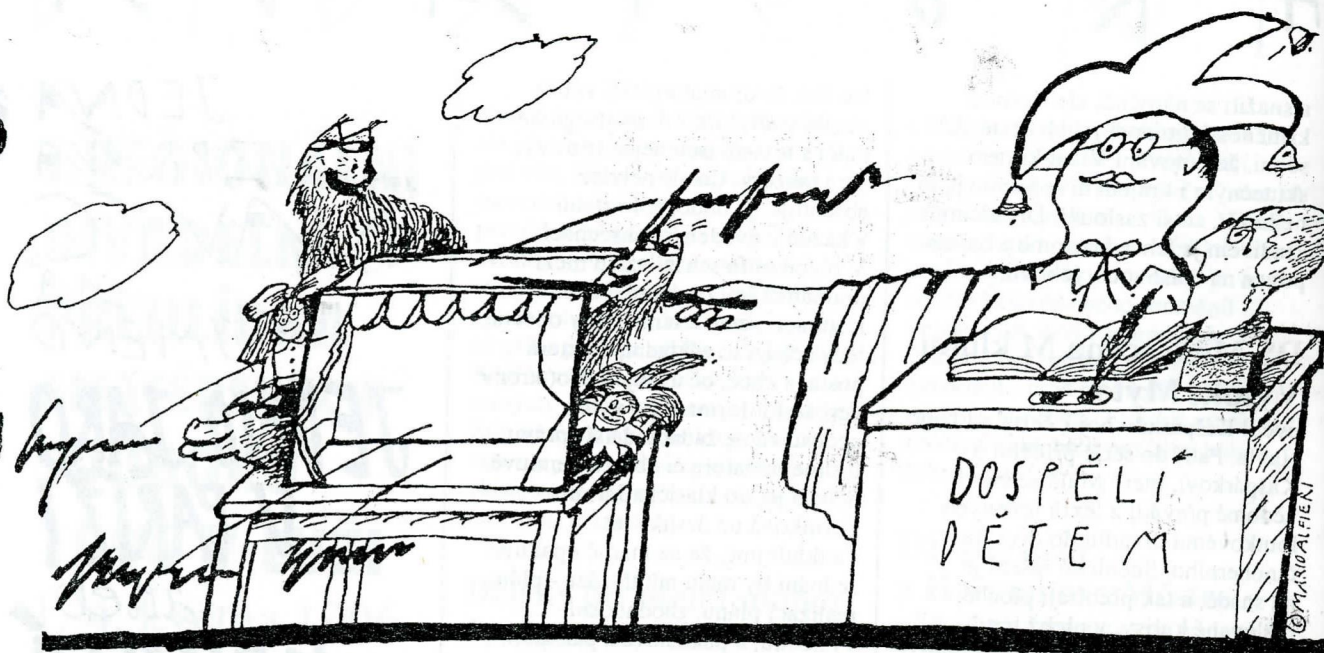
JEDNA ZPRÁVA NAVIČ MÁ JMÉNO JEDNO JARO V PARIŽI aneb KRVAVÁ HENRIETTA

Oldřicha Daňka, kterou nastudoval DS Úpice pod režijní muzikálovou taktovkou Ivana Pospíšila. Premiéra 4.5. měla výrazný tvar, a vykazovala pouze drobné záchvěvy, které určité srovná a vyrovná pár repríz.

Podtitulem se hra sice hlásí k muzikálu pro činoherce, ale inscenace sama poučeně a prospěšně sahá do prostředků muzikálových, operetních ba i kabaretních. Sám sice dávám přednost razantnějšímu tempu i rytmu, ale zde volně plynoucí vyprávění o jednom zločinu - a zároveň zkoumání zda zločinu z lásky či z motivů politických - je v tom přesném kontrastu proti podstatě zločinu a tomu, co z něj lze vytřískat. Je to Múza lehce podkasaná a exprese plus emicer pak probíhají v nás, místo aby nám trhaly bubínky či cukaly očima, což považuji za důležité. Herecký soubor naplňuje téma dobírání se, ne snad pravdy, ale pramínků pravdy, a též ve valné většině do inscenace vnáší hodnotící stanovisko jednajících osob, stanovisko navážené lékárníckými vahami, které ale přece mají stejnou podobu jako váhy spravedlnosti.

V Úpici šla inscenace vždy reprízami nahoru, takže lze očekávat, kromě už teď výtečného zpívání, ještě lepší divadlo.

Vladimír Zajíc

VÝCHODOČESKÁ REGIONÁLNÍ PŘEHLÍDKA DOSPĚLÍ DĚTEM 11. - 12. 5. 1996 HAVLÍČKŮV BROD

Již několik let provází tuto přehlídku impozantní výstava prací dětí mateřských a základních škol, která se jmenuje: "Moje nejmilejší pohádková postava". Letos se sešlo přes 2000 výtvarných prací, kterými byl KD Ostrov vyzdoben, a bylo možno shlédnout nejen zajímavé kresby, plastiky, ale i loutky, ba dokonce celé scénické výpravy. Každoročně je vyhlášena literární práce "Moje pohádka", která vychází v brožované úpravě. Tolik tedy k prostředí, v němž dětem hráli dospělí, a kterou provázal dokonalý servis místního souboru pečující od rána do rána o potřeby hostů a účinkujících. Co se přehlídky samé týče... inu, v regionu se urodilo inscenací pomálu, a tak převážně vystupovali hosté včetně agenturních pořadů.

První představení, **UKRADENÝ MĚSÍC**, dovezla agentura Agnez z České Lípy, a člověk se nestačil divit, jak něco tak nepovedeného a nedivadelního je nabízeno za peníze dětem. Princip měl být postaven na partnerství herců a na komunikaci s dětmi, ale selhával ve všech směrech, jako vůz s hranatými koly. Asi se dnes nosí loutky, a tak tam také byly, ale jen proto, aby jimi bylo šmrdláno. Vůbec prostředky i motivy byly používány ad hoc, tedy jak se

zrovna inscenátorům zachtělo, a ne jak by příběh vyžadoval, včetně toho, že hlas Měsíce pouštěný z MG, si nechali namluvit panem Brodským - o to nic - ale projev herců mu nedostačoval v žádném směru, prorážel umělecké dno, takže... co ještě dodat.

Naproti tomu na stejném principu uváděná inscenace **O ČESKÉM HONZOVI** Divadýlka MRAK z HB, měla nejen vysokou, a po celé představení udržanou latku přibírání dětského diváka do hry, ale všechny prostředky zdivadelňující pohádku zároveň sloužily k partnerskému dialogu. Výprava je kouzelná a funkční. Jistý nedostatek lze vycítit v textu písniček, ale to je vada snadno odstranitelná, stejně tak, aby I. Kršková více prezentovala postavy, sloužila tedy divadlu samému, jako její výtečný a výtečně přesný partner J. Melena, a méně prezentovala sebe samu. Honza je radostně hravá inscenace, prostě libo pohledět.

DS Jirásek z Chocně vstal po požáru budovy divadla z popela, a nastudoval **VODNÍKA MAŘENKU** od Oubrama - Nováka. Inscenátoři se snažili porovnat se s rozvolněným textem škrty, ale netroufli si - což je škoda - dokončit za autory situace tak, abychom věděli, jakého příběhu jsme svědky. Jiným zádrhelem byla artikulace textu, takže ne vždy jsme slyšeli a rozuměli, v důsledku čehož zůstala pohádka uzamčena za hranou rampy. Je nutné pochválit představitelku Bětky, neboť ukázala jistou cestu, když se podivně

zauzlováním textem vyrovnala tím, že důsledně dodržovala charakter.

Divadlo JESLIČKY přivezlo **OPEVNĚNÉ VOUSY**

od japonského anonyma z 9. století. Jana Portyková provedla dramatizaci, výpravu a režii. Hříčka - anekdota o muži z Kjótó, který má nejdelsí vous, je hrána pouze muži. Realizace probíhá v nadhledu a v důsledném znakovém systému, volně inspirovaném ozvěnami kabuku - divadlem gesta a efektu a zpěvného přednesu. Velmi příjemná atmosféra a divácké naladění s nečekanými zvraty.

Mladá scéna Ústí nad Labem se prezentovala hned dvakrát: **DIVOKÉ LABUTĚ**

a **O SLUNEČNÍKU, MĚSÍČNÍKU A VĚTRNÍKU.**

Obě inscenace již byly v AS probírány. Jen na okraj zmínku, že Divoké labutě zde měly derniéru, a příběh tří mýtických bytostí doznal oproti přehlídce v Rakovníku jisté změny. Především se zřetelně začátek pohádky, a částečně se zpřesnilo frázování uvnitř situací. Stále ještě zbývají rezervy v textu na cestě od slovní informace k jednání slovem, a především v ujasnění, co je důležité dramaticky, a co je pouhé epické sdělení. Následně tedy pak inscenačně dát, podle významu a smyslu, každé akci a situaci správné proporce. Mladá scéna však zkouškami stále své inscenace vylepšuje, takže se těšme, a též se těšme na Mauglího.

DIVADLO KRUH Havířov a jeho KTERAK SE MLYNÁŘI SE STRAŠIDLY POTÝKALI.

Jedná se o princip, který lze volně nazvat černá hodinka, aneb zpředmětňované vyprávění, z času tenkrát do času teď. Drobné rekvizity a kouzla a především navození atmosféry potvrzují - činí pravděpodobné - ono vyprávění, a sál plný dětí reagoval velmi vstřícně, především díky hereckému nasazení P. Pospěcha a Z. Vaškové. Jednotlivé pohádky - sekvence - nejsou zcela vyváženy uvnitř sebe sama, a též vzhledem k celku, a písně ne vždy konvenují příběhu, ale nejedná se o neodstranitelné prohřešky. Navíc často jde o nepřesnou vnitřní motivaci jak dramatické postavy, tak i herce - zde ve smyslu technicky nutných ukonků. Na malém place v MŠ, to nejspíše musí být prima zábava pro všechny zúčastněné.

Jako poslední, ale ve skutečnosti nejprvnější ze všech prvních, prostě to nejlepší z Havlíčkova Brodu, na scéně vylouplo **DIVADÝLKO KUBA** z Plzně. Shlédlí jsme inscenaci **NARODIL SE KLAUN** a bylo to! Co o tom mám vůbec psát? O čem to je?! O osamělosti cirkusového klauna?

Ano!

O touze po přátelství?

Ano!

O partnerovi do cirkusu i partnerovi pro život?

Ano!

O něze?

Ano!

O naplnění snu, který teprve svým naplněním začíná ožít?

Ano!

Prostě před Danou a Petrem Mládovými klobouk dolů. Laskavost a smích a radost z žití se nad jejich inscenací klene přímo devítibarevnou duhou, a jaká to slast být zase malý a doširoka v údivu otevírat oči. Tak co o tom psát? Určitě to, že důsledně pracují s nastolenými motivy a tématem, obrací je, vrací, ale nejsou to pouhé variace, vždy je zde smysluplné povýšení, ne pouze technické, takže v sále vzdycháme a ječíme nadšením. Určitě to, že jsem shlédli výsostné partnerství na scéně, a partnerství s námi. Určitě - ale dost, trochu popela také nezaškodí. Opravdu trochu, protože se týká rytmu incenace v tom smyslu, že Mládovi jsou přesní cirkusoví klauni, ale krapet to hrají jako Pieroti, takže

vznikají rytmické disproporce, jelikož mají tečky tam, kde by měly být vykřičníky! Jestli se vám zdám hnídopišský, máte pravdu, ale to víte, když je něco už už dokonalé, a může to dokonalé být, tak proč ne - a navíc, ti dva to vědí, hledají to, a já jsem přesvědčen, že naleznou.

Na závěr, jako host přehlídky, zahrálo divadlo ze Spišské Vsi **DOBŠÍNSKÉHO ROZPRÁVKY**. První rozprávku byl "Nos", v němž sdělení šlo přes herce, přes jeho prostředky těla, hlasu, gesta, takže řešení situací bylo zajímavé a plastické, navíc doplňované či komentované ironickou stínohrou. Způsob stínohry navíc nesl obrazové rustikální sdělení volně parafrázující románské plastiky na tympanonech, takže výsledný tvar byl nejen zajímavý, ale i podnětný. Trochu drhl pouze třikrát provedený žart směřující k vítězství hrdiny, který nebyl nijak povýšený, ba ani pouhou obměnou. "Nebojsa" přibral ke sdělení výraznou kostýmní složku, ale zatím co v prvé rozprávce herecká akce a stínohra se doplňovaly a kontrastovaly, zde došlo k rozpojení, takže výsledek byl jakousi slabou etnografickou rozprávku, v němž divadelnost absentovala na pouhou lineárnost sady obrázků na skle.

Toť z Havlíčkova Brodu vše, kromě potvrzení, že leží v krajině, v níž je 7 měsíců zima a 5 měsíců chladno, a léto pouze jeden den a to ještě v přestupném roce. Tohle tvrdí domorodci, a já souhlasně drkotám zuby.

Vladimír Zajíc

VÝCHODOČESKÁ KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA LOUTKÁŘSKÝCH SOUBORŮ 30.-31.3.1996

Přehlídka loutkářských souborů se letos uskutečnila v hradeckých Jesličkách. Nové jeviště i hlediště se 150 sedadly přehlídky zcela vyhověly. Komorní prostředí Jesliček splnilo prakticky a účelně všechny podmínky přehlídky.

Program přehlídky byl v podstatě rozdělen do dvou částí. Celá sobota byla vyhrazena souborům dospělým, včetně večerního představení, neděle dopoledne byla vyhrazena souborům dětským, které se stávají pravidelnými účastníky této přehlídky. V nich snad už teď vyrůstají budoucí loutkáři, díky až zatvrzelému úsilí jejich vedoucích - nevzdávat se loutek při výchově dětí v ZUŠ. K Romaně Hlubučkové, Hance Mockové s Mílou Šívou a Jirkovi Polehňovi přibyla letos i Jana Mandlová. Semináře o představeních probíhaly po každém půldenním bloku i po večerním představení a nabízely dostatek prostoru pro hovory o představeních. Proti přehlídkám s nadměrným počtem souborů byla tato naplněna optimálně.

Přehlídka nepřinesla nějaké zásadní převratné inscenační výboje. Dominovala na ní spíše solidní práce a snaha souborů dát představením co nejvíce ze svých možností. Účast poměrně početná i při absenci některých známých souborů, svitavského "C" - či některých dalších pravidelných účastníků, kteří neměli své inscenace do přehlídky hotové. Vystopilo tu osm souborů dospělých z cca třiceti činných v kraji. Z toho čtyři přinesly vlastní dramatizace literárních předloh a čtyři použily hotové divadelní texty. Z osmi vybrala porota a doporučila na postup na LCH čtyři soubory, které byly všechny programovou radou LCH přijaty. Uvidíme, jak se

v porovnání se soubory z jiných krajů úroveň našeho loutkového divadla proměňuje. Srovnání to bude více než užitečné, zvláště v době, kdy dlouholeté problémy hlavně v dramaturgii stále trvají.

V porovnání s činoherním amatérským divadlem je na tom loutkové divadlo nepoměrně hůře, neboť mu chybí větší zázemí standartních textů, o které by se mohly soubory bezpečně opřít, nemají-li v zásobě zrovna pro ně vhodnou literární předlohu.

A ne každému souboru je dáno, aby dokázal literární text divadelně přetransponovat a tlumočit jej srozumitelně divákovi. Stále platí, že čitelně a srozumitelně zprostředkovaný smysluplný příběh je základem dobrého divadla. Jeho tvořivé pojednání a ozvláštnění pak už nese kvality veskrze divadelní. Je samozřejmé, že toto platí i pro dramatické předlohy hotové, i když příběh v nich bývá většinou vystaven tak, že je i při pouhé reprodukci divákovi čitelný. Tato situace ve výběru textů není nová. Loutkové divadlo se s ní potýká již řadu let.

A tak alespoň přehlídka přece jen přináší některé podněty a odpovědi na to, jak jít dál. Jak dál zachovat tento divadelní obor tak blízký dětem. /Konečně jaké problémy má divadlo dospělých pro děti./ Síla okolních lákadel pro děti přináší nutně požadavek na větší kvalitu inscenací. Hlavně na jejich komunikativní účinek skrze lidské hodnoty živého divadla a pocity vzrušení vznikající s jeho dotykem. Takže by to mělo být divadlo vždy lidsky hřejivé, komediální, veselé i smutné, adresně mířící přesně. Hlavně ne "nijaké". Dobře udělané divadlo pro děti, i pro ty nejmenší, může pobavit dospělého, je-li uděláno s vtipem a na úrovni s plným vědomím adresnosti.

Následující řádky jsou věnovány poznámkám k jednotlivým představením. Jsou tu v kostce uvedena i představení, která byla doporučena na Loutkářskou Chrudim. Doporučující posudky /podrobnější/ jsou uvedeny v rubrice "Viděli jsme."

Na Loutkářskou Chrudim byla nominována přímo inscenace

LS POLI: BYL JEDNOU JEDEN.

Do širšího výběru na LCH doporučeny inscenace v tomto pořadí:

LS ZDOBNÍČAN Vamberk: Jak se Honza naučil bát

LS ČMUKAŘI Turnov: Sedm trpaslíků a Sněhurka

LS BIFULE Jesličky: Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho

Co nám tedy přivezly soubory na přehlídku:

Zvonek Hořice

vlastní dramtizaci Andersenovy SNĚHOVÉ KRÁLOVNY, hranou javajkami v jednoduché náznakové výpravě. Příběh je reprodukován v celé šíři pohádky, v řadě obrazů Gerdina svízelného putování za nalezením Káje. Škoda, že bez vzájemně divadelně řešených souvislostí v situacích i poněkud statickým jednáním s loutkami při zveřejňování úsilí jednotlivých postav o dosažení cíle. Výrazné je ozvláštnění hudební, písničkami, které jednotlivé obrazy propojují.

Michal Drtina

/DS ZDOBNÍČAN Vamberk/ inscenoval hru Vlasty Špicnerové JAK SE HONZA NAUČIL BÁT. Přijel sám, bez dalších spoluherců, kteří onemocněli. A sám ji také odehrál v komediálním stylu marionetami, které sám vyrobil, na jednoduché účelové scéně, ale hlavně s obdivuhodným citem pro situace a vztahy i výraznou hru s loutkami, s nadhledem, odkrytě. Nic nezastíral, bez šarží přirozeně rozlišoval postavy. S obecnstvím sympaticky komunikoval. Pobavil a rozesmál. Jeho komediální přístup prospěl textu, který přináší některé problémy v zápletkách a hlavně v závěru. /Doporučeno na LCH./

Dvě krátké etudy sehrály pod názvem CHCETE SLYŠET JEŠTĚ

JEDNOU... tři dívky Tomašítková, Lyčková a Vebrová ze **ZUŠ Jesličky**

- zároveň autorky předlohy, pod vedením Jana Dvořáka. Dvě hříčky, metaforicky vedené ve slově, v zobrazování tělesném i pomocí předmětů a založené na jednání. V rytmu a herecké práci přesně vyvedené. Adresně mířily tématem i způsobem provedení výše než si autorky předsevzaly. V kontextu večerního představení o dr. Burkem by jejich poněkud drsný humor vyzněl daleko lépe, neboť pointamií použitými prostředky míří více k dospělými divákům než k dětem.

Duo "civilních klaunů" /SLD POLI/

J. Polehňa /autor/ a D. Illich se představili v lidsky pojedené klauniádě **BYL JEDNOU JEDEN**, o kouzelné palici, která postupně vykouzlí maňáskové variace na známé pohádky: O Budulínkovi, O perníkové chaloupce a O Čerevené Karkulce. Příběhy jsou vyjádřeny jednoduše a výrazně, v hutné zkratce s notnou dávkou humoru a výraznými pointami. Lidské vztahy obou herců a jednota projevu v živohereckém i loutkovém plánu tří parafrází pohádek, jejichž humor těží z odlišnosti a zkratkovitosti realizace známých pohádek byly důvodem, že inscenace byla nominována na přímý postup na LCH.

V Navarově ZAZDĚNÉ SLEČNĚ červenokosteleckých loutkářů /LS RADOST/

jsme se setkali na otevřené scéně s klasickými starými marionetami, pěkně řezbovanými, v parodii na staré rytířny. V uměřené a vkusně, ač možná až příliš vyrovnaném, ale přesto velmi sympaticky zahraném představení s důrazem na dobré vedení loutek, na čistou řeč a po smyslu řečené slovo. Inscenace by snesla více nadsázky v hereckém projevu, více humorného nadhledu, který je tu sice naznačen i scénicky /živí zedníci v disproporci s loutkami/, ale málo důrazně realizován.

Soubor **NA ŽIDLÍ** z Turnova nabízí nejmenším divákům Nepilovu hříčku **O SLEPIČCE KROPENATÉ**. Odehrál ji jako hravé a veselé nabádání k učení a poslušnosti v intencích Nepilova laskavého

humoru. Příběh byl zprostředkován srozumitelně a ozvláštněn řadou loutkářských nápadů. Sněhl by ještě v některých situacích výraznější hraní s loutkami.

Po dvou letech se na přehlídce opět objevili **ČMUKAŘI** /Modřišice/, tentokrát se svou adaptací **SEDM TRPASLÍKŮ A SNĚHURKA**. Už název ukazuje, že než na příběh o Sněhurce je kladen větší důraz na zábavně a vtipně pojednanou komunitu stěhovavých trpaslíků, kteří zřejmě zasahují všude, kde je jich třeba. Řídí se při tom tlustou knihou návodů, jak řešit různé situace, a tak jejich hra dostává další zábavný rozměr. Nad sedmi drobnými postavami trpaslíků dominují poměrně velké loutky příběhu Sněhurky. V nich přitahuje jakoby netečná krása Sněhurky. Předností hry je, jako obvykle, zkratkovitě jednání v duchu humoru Čmukařů. Inscenace měla ještě některé nedořešené technické problémy, které poněkud brzdily její spád. Čmukaři rozšířili tentokrát své řady z dvou na čtyři. /Doporučeno do volného výběru na LCH/.

Večerní představení

SL BIFULE z Jesliček
- souboru J. Polehni - **PODIVNÉ ODPOLEDNE DR. ZVONKA BURKEHO** na text L. Smočka uzavíralo sobotní část přehlídky a vneslo do diváckých řad další dobrou náladu inscenované absurdní grotesky, zahrnané maňásky. Výborný herecký výkon hlavního představitele a akční jednání maňásků v první části grotesky poněkud převyšují závěrečnou část, která už není tak výrazně akčně pojednána. Klíč k otevření zavřených dveří i klíč k řešení leží v žaludku dr. Burkeho. Výtvarné řešení inscenace hlavně v postavách maňásků pozitivně ovlivňuje vyznění inscenace. /Doporučeno do volného výběru na LCH/.

Ještě pár poznámek z nedělního dětského dopoledne.

DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA

Jany Mandlové přivezla ze Svitav svoji úpravu předlohy Patrika Ouřadníka pod názvem **DĚTI ZLOBIVÉ**. /14 dětí, 1. stupeň/. Nebyly zlobivé, ale náramně hodné, soustředěné, pozorné a hlavně svobodné v rozsáhlém putování prince Čekanky při hledání princezny

s copánkem. Epická předloha poskytla dětem prožít řadu příhod v jednotlivých obrazech, naplněných jednáním i pomocí předmětů, ale hlavně prožít pocit vznikajícího přátelství skrze téma hry a podřídit se jí a k něčemu směřovat. Jít za společným cílem. Děti si nejen hrají, ale i sdělují.

Romana Hlubučková ze **ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** přivezla hned dvě skupiny děvčat a tedy i dvě inscenace. Ta první, krátké vystoupení dramatizace povídky J. Kahouna **O DATLÍKOVI**. Minipříběh je realizován děvčaty /1. stupeň/ s velice citlivě vyjádřeným vztahem datlíka k mamince i s výraznou pointou. Představuje citlivou práci s dětmi nižšího věkového stupně, prezentovanou vnitřním zaujetím. Druhou byla inscenace hry **A. Vostře JAK VDÁT PRINCEZNU**, kterou hrály čtyři starší dívky s loutkami - manekýny. Jimi vedly přesně a srozumitelně příběh o vdavce chytivé princezny, o kterou se uchází postupně tři princové. Různost princů je prostředkem k různosti jednání, které bylo realizováno v příliš vážné rovině. Nadsázka a humorný vztah dívek k tomu, co dělají, by jistě celou inscenaci ozvláštnily ve prospěch větší komunikace s divákem i ve prospěch radosti ze hry.

Na závěr přehlídky vystoupil dívčí soubor Hany Mockové ze **ZUŠ Semily**, v její dramatizaci a režii pohádky brí Grimmů **LOCIKA**, ve které byl položen důraz na epické vedení příběhu, nijak nerozvíjející stručnost a "hutnost" předlohy. Hrál se loutkami - polínky - úřezky z větví s ponechanou kůrou. Příběh byl více veden ve verbální rovině a animaci polínky spíše ilustrován. Náhlé ozvláštnění takto vedeného příběhu, rovinou symbolů - vstupem páru malých dětí jako symbolů štěstí a lásky a jablka /dalšího symbolu/ se jeví jako zajímavý pokus, sdělení však nepovysí.

V programu uvedená inscenace **LS ZAPALKY** z Jesliček se nehrála pro nemoc souboru.

Přehlídka upoutala rozmanitostí v inscenačních postupech i svojí dramaturgií i četností zúčastněných

souborů. Můžeme být tedy právem zvědaví na přehlídku příští.

Porota na přehlídce pracovala ve složení: Blanka a Karel Šefrnovi a Jan Merta

Jan Merta

SETKÁNÍ ABSOLVENTŮ a INSPIRACE

V předvečer slavnostního zahájení Mezinárodního festivalu regionálních divadel v Klicperově divadle v Hradci Králové - 18. května - se uskutečnilo z popudu **IMPULSU** a **VSVD** v prostorách Divadélka Jesličky a v Klicperově divadle II. setkání absolventů slovesných tříd Lidové konzervatoře Vč. kraje. Sešlo se opět na padesát účastníků, aby zavzpomínali na léta učňovská a aby zhlédli nabídnutá divadelní představení. Přátelé z Jesliček jim /i sobě samým/ k tomu poskytli příjemnou domácí atmosféru. Setkání mělo být i pobídkou, aby se v budoucnu některé jednotlivé třídy konzervatoře setkávaly z vlastní iniciativy. Podhoubí této iniciativy existuje, adresy na vyzvání dodá Impuls, slovesné obory - osobně i poštou. Druhý festivalový víkend patřil, stejně jako loni, východočeským amatérským divadelníkům, kteří mohli v rámci **INSPIRACE 96** zhlédnout jak vybraná amatérská představení z poměrně bohaté úrody všech oborů uplynulé sezóny /o nich podrobně A. Exnarová/, tak některá představení profesionální, včetně exkluzivních vystoupení Fedotovova souboru z Permu, tolik chvalně diskutovaného od první návštěvy v Hradci Králové v roce 1995. A opět patří díky celému kolektivu Divadélka Jesličky, bez jejich neutuchající iniciativy by nastalá atmosféra Inspirace nebyla myslitelná a její realizace v daném rozsahu by nebyla možná. Díky patří též znovu vedení Klicperova divadla za vstřícný postoj k východočeským amatérům a za pochopení jejich úlohy v naší kulturní společnosti. Děkuji jménem střediska amatérské kultury Impuls též všem aktérům, amatérům, kteří vystoupili v rámci celého festivalového týdne, zvláště pak maratónům Inspirace 96.

INSPIRACE

'96

Když jsem v sobotu ráno vstoupila do Divadélka Jesličky, byla jsem poměrně „duše nepopsaná“: znala jsem pouze dvě představení z loutkářské přehlídky. Celé dva dny mi bylo příjemně: ve variabilním prostoru divadelního sálu, v klubu, u baru (čest výtečné prdeláče Honzy Dvořáka!) i venku, kam jsem o pauzách spolu s kuřáky chodila lokat čerstvý vzduch. Co se představení samotných týče, všechna pro mne byla něčím zajímavá.

- Dvě dívky ze ZUŠ Pardubice pracující pod vedením Hanky Bahenské předvedly pohádku o pidiženušce z knihy Kočičí král příjemně a kultivovaně.
- Levinského Zima v provedení ZUŠ Na Střežíně kluky Emy Zámečnickové na mne působila jednak výtvarně a jednak hereckým projevem protagonistů (i když jsem slyšela v kuloárech, že na přehlídce ve Vamberku se dařilo líp).
- Loutkářské „one man show“ Michala Drtiny Jak se Honza naučil bát jsem už viděla na loutkářské přehlídce a moc se mi Michal líbil - především nenásilnou a živou komunikací s publikem, prací s loutkami - vodičskou i hlasovou, nadhledem s nímž hraje a všechno kolem sám zvládá. Od té doby se snažil zkrátit druhou polovinu hry (která tehdy trochu vázla), což je dobře. Ale byl tentokrát nějak „pří zdi“, a to se odrazilo v komunikaci s hledištěm a tím i v dopadu celého představení.
- Leacockovo Ach! Divadélka Jesličkya jiných čtverožců jsem viděla až nyní, prý už v derniéře. Řekla bych, že se režijně Honzovi Dvořákovi povedlo, neb šlo po duchu autora a ještě jej povýšilo.
- Překvapením pro mne byla Prasátka a Most Divadla BAF z Hostinného, jeho autora, režiséra (a pedagoga študáků) Ludka Haška, v první části i protagonisty příběhu. Oba příběhy, tak jak byly napsané i provedené

měly totiž duši a písničky rovněž. Doufám, že jsem je neviděla naposled!

- Smočkovo Podivné odpoledne doktora Zvonka Burkeho v provedení souboru Bifule z Jesliček v režii Jirky Polehni jsem už viděla rovněž: je zajímavé sledovat, kolik se Jirkova „omladina“ naučila z řemesla a specifik tak vyhraněného druhu, jakým je tradiční maňáskové divadlo. V lecčems se daří, i když to není snadná záležitost.
- Jesličkovské Opevněné vousy Jany Portykové mi byly milé. Vůbec mám ráda Janino divadelní vidění, a mám pocit, že i protagonisté (pedagogové) vědí... Kdykoliv jsem šla zhlédnout některou její inscenaci, měla jsem pocit, že mě čeká překvapení, něco nového - a zatím nikdy jsem se neklamala.
- Bonbónkem pro mne byla jesličkovská Klicperiáda v režii Saši Gregara - Veselohra na mostě snad o něco víc než Každý něco pro vlast. Měla jsem pocit, že humor vyrůstá zevnitř příběhu, že absurdita není hnána do křeče, ale naopak - že mi - kromě zábyvy a potěšení - naskakují lecjaké absurdity současně (teď je řeč o Veselohře na mostě). Každý něco pro vlast mi po Mostě na jednu přišlo jen - v charakterech - příliš lehce načrtnuté a trochu dokolečka. Ale silně na mne vcelku inscenace působila složka výtvarná, čest Janě Portykové!
- Pardubická Hamada pro mne tentokrát přinesla především několik výtvarně emotivních obrazů, ale výpovědí mne jaksi minula. Možná za to může moje únava.
- Čechovův Prchlivec v režii Pepy Tejkla, tedy další „dítě“ Jesliček, na mne působil silně především hereckým výkonem protagonisty Zdeňka Vrágy - nikdy předtím jsem ho ve větší roli neviděla, takže to pro mne byl - pravdivostí, uvěřitelností, nasazením - vskutku zážitek.

Ted' už mi zbývá jen pár slov o profesionálních představeních, která jsme v rámci Inspirace mohli navštívit vzhledem ke koexistenci s festivalem **Theatre European Regions**. Využila jsem nabídky zúčastnit se už v pátek, v předvečer Inspirace - a nelituji. Především proto, že jsem

konečně viděla inscenaci roku 1995, Sestru úzkost Dejvického divadla. Představení na mne působilo silně emotivně - vyrovnaností všech složek, přesností ve vyjádření situací, výtvarně, herecky i hudebně... Prostě zážitek! Snad možná také proto jsem pak měla problémy s přijetím Tančírny italského souboru Teatro dei Riuniti Umbertide: představení mi přišlo tezovité, zbytečně zdouhavé, některé herecké výkony ne právě super. Až zpětně jsem se dozvěděla, že šlo vlastně o soubor amatérský (nevím, proč se o tom výrazněji nehovořilo) - pak ovšem klobouk dolů, protože objektivně vzato to byl výkon úctyhodný. Jen asi bylo trochu nešťastné, že hráli právě po vysoce profesionální Sestře úzkosti.

Radošínské naivní divadlo z Bratislavy a poetiku Stanislava Štepký mám ráda. Inscenace Kino Pokrok korespondovala s mým naladěním a ač byla dosti dlouhá a jednotlivé epizody ne zcela vyrovnané, přesto ve mně převážil dobrý pocit z toho, že jsem ji viděla: nejen pro humor, ale i pro mírnou nostalgii a smutek, s nímž vlastně nahlíží na doby minulé, na doby našeho soužití ve společném státě, na všechny „vymoženosti“ toho kterého období....Škoda jen, že ne všechna období a klíčové okamžiky našich společných dějin byly pojaty stejně intenzívně...

Teatro Tatro z Nitry přivezlo Uhdeho a Štedroňovu Baladu pro banditu. I přesto, že jsem pamětníkem provázkovské inscenace a člověk se někdy jen těžko odpoutává od zakořeněných představ, musím konstatovat, že jsem si velmi rychle zvykla a že mne nitriánští divadelníci oslovili. Že ona struna poezie, hudby, stylizované lidovosti i opravdovosti postav fungovala.

Na Divadlo u mostu z Permu jsem se moc těšila (viděla jsem vloni Panočku i Revizora a bohužel mi letos unikli Hráči). Líbilo se mi jejich herectví z podstaty člověka a jeho duše a byla jsem zvědavá, jak je mohou zúročit v této fantasmagorii nazvané Zvíře. Mohou. Je to všechno stejné z podstaty, jen trochu posunuto v souladu s žánrem inscenace. Je to silné a sugestivní - alespoň pro mne. Dostala jsem strach o osud tohoto světa.

Příznávám, že Manon Lescaut Městského divadla z Brna a závěr festivalu jsem vzdala - permskou inscenaci jsem chtěla v klidu zažít a

připadala jsem si přehlčena divadelními zážitky. To jsem ještě netušila, že bych měla napsat pár slov do Hromady, asi bych šla i na Mannon, čínila si zodpovědně poznámky o všem a pokoušela se o seriózní hodnocení a rozbor. Takhle je to jenom stručná dojmologie. Ale je fakt, že amatérské inscenace byly v Hromadě vesměs podrobně hodnoceny, tak proč si dělat starosti. Snad jen pár slov chci ještě přičinit k Inspiraci samotné.

Těšila jsem se. Těším se každý rok: na kamarády, na představení - na „známé firmy“ i na nové objevy. Vždycky jsou inspirativní věci k vidění, zajímaví lidé k setkání... Již několik let si ale kladu otázku: nepouštějí lidé střední a starší generace naši dříve společnou divadelní lod? Může za to jejich zaneprázdněnost? Může za to skladba programu Inspirace? Může za to pocit, že mladí mají odlišné divadelní názory a že ty „staré“ se jen těžko na podobných akcích prosazují a uplatňují? Může za to malá míra tolerance na všech frontách? Neumím si tak docela odpovědět. Jen za sebe vím, že ráda vidím množství mladých lidí, kteří mají o divadlo zájem a kteří se o něco, sobě vlastního, pokoušejí. Ale že mě moc mrzí, že řadu „starých známých“ už na Inspiraci nepotkávám.

Od loňského roku si kladu ještě další otázku: nakolik je nebo není pro Inspiraci dobré spojení s festivalem Theatre European Regions. Jsem moc ráda, mám-li možnost vidět co nejvíc představení z tohoto festivalu, je to bezesporu přínosné. Ale: taky mám pocit, že naše amatérské setkání v rámci Inspirace je tím do jisté míry omezeno - jak po duchu, tak ve výběru představení. Asi by nebylo tolik dříve narozených „tradičních“ divadelníků, kdyby měli možnost amatérskou „tradiční činohru“ v rámci Inspirace vidět. Asi by bylo více času na setkávání, povídání o divadle i o životě, kdyby celá akce byla jen „naše“, kdybychom se nerozptylovali... Přimlouvala bych se za to pro příští roky. Na druhé straně si ovšem myslím, že by bylo chybou nevyužít možností, které hradecký festival nabízí: snad by IMPULS mohl být opět dobrým prostředníkem - lze přece v době konání festivalu uspořádat v Hradci setkání širší rady VSVD či absolventů konzervatoře či amatérských divadelníků z kraje vůbec či... A tak dále.

Ale třeba se pletu? Třeba mi někdo na stránkách příští Hromady odpoví, že všechno je jinak? Nebo ne? Tak schválně!

Alena Exnarová

PŘEHLÍDKA V HLINSKU

Za asistence dvou pracovníků slovesných oborů IMPULSu pořádal dětský divadelní soubor DIVIDLO KROUNA, Městský kulturní klub HLINEČAN Hlinsko a referát kultury Okresního úřadu Chrudim čtyřdenní přehlídku dětských divadelních, recitačních a loutkářských souborů - převážně v sále Komorního divadla v Hlinsku. Jednalo se o pestrout nabídku sedmnácti představení určených předškolním i školním dětem místním i přespolním. Složitou a propracovanou organizaci přehlídky zvládali místní profesionální pracovníci spolu s obětavou paní Kyselovou z Okresního úřadu, která kmitala i za místní neexistující divadelní soubor. Soubor z Heřmanova Městce, který se věkově charakteru přehlídky poněkud vymykal, byl navržen na národní přehlídku souboru hrajících pro Děti "Rakovnická Popelka" s inscenací hry V. Nováka, S. Oubrama VODNÍK MAŘENKA.

VÝCHODOČESKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH DIVADELNÍCH, LOUTKÁŘSKÝCH A RECITAČNÍCH SOUBORŮ

ÚSTÍ NAD ORLICÍ
23. BŘEZNA 1996

Veřte nebo nevěřte - východočeská přehlídka letos jen jednodenní! Po řadu let probíhající maraton, kde bylo možné si "pošušnat", ale bylo i koho "zakousnout", se letos díky pořadatelům /SKS Ústí nad Orlicí, Impuls Hradec Králové/, kteří do přehlídky zařadili představení, která již zhlédnuta byla /okresní přehlídky, ale i aktivní metodický sbor Impulsu, který vyjízďel i do nejzapadlejších koutů kraje/, zúžil v den jediný. A tak jsme byli svědky předvedení "pouhých" 16 opusů. Nemohu srovnávat úroveň východočeských produkcí s úrovní jiných regionů, ale ve srovnání s několika přehlídkami v uplynulých letech mohu tvrdit, že úroveň /i díky již zmíněným opatřením/ vyšší byla.

Dovolte mi tedy několik útržkovitých postřehů z rozborového semináře:

Divadélko Jeslíčky Hradec Králové
E. Zámečnicková s použitím veršů
J. Kainara ZLATOVLÁSKA

- náročná textová předloha a náročné, velmi obrazné scénografické řešení kladou velké nároky na interpretu /vybavené a velmi kultivované/, důsledná je práce s předměty a se světlem, ale v místech, kde jsou děti /13-13 let/ zahlceny úkoly, vytrácí se napětí.

LDO ZUŠ Letohrad Z. Adla,
I. Faltusová, H. Švejdová
- ZMRZLÝ KRÁL
 - představení velmi křehké,
 určené do komorního prostředí
 se v "obřím kulturáku" rozpadlo

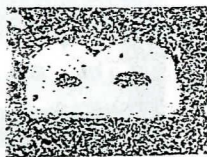
LDO ZUŠ Pardubice, Havlíčkova:
DVĚ POHÁDKY
z knihy Kočičí král
 - jednoduché, vtipné, střídme
 prostředky, dívky vybavené
 a kultivované, radost ze hry,
 vzájemná souhra, radost pohledět

HEC ZUŠ Trutnov:
J. Werich - LAKOMÁ BARKA
 - kontaktní představení,
 děti přesně vědí o čem,
 báječně na sebe slyší,
 jednoduché prostředky

DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA
Svitavy:
K. J. Erben - POLEDNICE
 - text vybraný pro nejzlobivější děti,
 ale na jevišti zlobivé nebyly,
 čistý přednes bez zbytečného
 rozehrávání,
 velmi ukázněný projev

ZŠ Prachovice:
L. Středa - O VELRYBĚ
Z MODRÉHO MOŘE
 - malinké děti, hravé, soustředěné,
 živé, barevné, radost vidět i slyšet

DDS MĚSTEČKO TRNÁVKA:
J. Kolář, E. Henslová - Z DENÍKU
KOCOURA MODROOČKA
 - na hranici slyšitelnosti,
 děti si hrají víc pro sebe,
 písničky je baví
 a tak jsou nejživější i pro diváka

HEC ZUŠ Trutnov:
O. Sekora, N. Kábrtová
- FERDA MRAVENEC
 - představení plné vnějších,
 velkých gest, děti přehrávají,
 "Pytlík trhá kulisy",
 velmi popisné výtvarné
 řešení scény i kostýmů

DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA
Svitavy: P. Ouředník, J. Mandlová
- DĚTI ZLOBIVÉ
 - spousta dobrých nápadů, křehké
 loutkářské etudy, při nichž se tají
 dech, děti se cítí, spolupracují spolu,
 problém v temporytmu
 byl z velké části zapříčiněn
 velkým jevištěm Roškotova divadla,
 proč název Děti zlobivé?
 nevíme a Jana na semináři nebyla
 a tak nevíme dál

DIVADÉLKO JESIČKY
Hradec Králové: E. Zámečníková
na motivy M. Twaina
- STŘEDOVĚKÝ MILOSTNÝ
PŘÍBĚH
 - výtvarně velice chytře řešeno,
 výborně vybavení aktéři,
 otazník si klademe nad vztahem
 opovědníka k živým loutkám

LS ZÁPALKY ZUŠ Na Střezině,
Jesličky Hradec Králové:
M. Mašatová, J. Polehňa
- TŘI POHÁDKY O JEDNOM
DRAKOVÍ
 - malé děti si vyrobily plošné loutky,
 trochu se za nimi skrývají,
 třikrát stejný princip ztrácí
 temporytmus

ZŠ ZÁLABÍ Hradec Králové:
podle B. Němcové upravili
"dramatáci"
- KDO JE HLOUPĚJŠÍ
 - co se řekne, to se i vidí,
 popisná gesta i scénografie,
 jednoduchý příběh se rozmělnuje,
 neřeší se situace,
 na jevišti je pořád "nával",
 méně by bylo více

Recitační kolektiv ZUŠ Ledeč nad
Sázavou:
O. Sirovátka, M. Zajícová
- KDO NEVĚŘÍ, AŽ TAM BĚŽÍ
 - lidový nonsens, děti se baví
 a my s nimi, milé, radostné,
 u některých básniček chybí
 přesná pointa

Recitační kolektiv ZŠ Solnice:
J. Žáček - ČERT A KÁČA
 - "recitační pásmo", chybí realizační
 nápad, děti si s tím nějak nevědí rady

HEŘMANÁČEK ZŠ Heřmanův
Městec:
P. Šrut - LENOCH JANEK
 - ostřílený soubor hraje z důvodu
 nemoci i s paní Řezáčovou,
 jednoduchý příběh
 /vzhledem k věku dětí až příliš/
 jednoduchá hra s molitanovou
 stavebnicí, vše plyne, plyne,
 až to najednou končí

VLČATA Rabštejnská Lhota:
upravil J. Trojan - O POPELCE
 - Vlčata, kromě všech svých
 skautských úkolů, hrají i divadlo,
 a to divadlo s velkým D,
 klasický příběh,
 inscenován přesně podle televizní
 verze, nechybí nic, holoubci,
 kteří přiletí oknem

/ne sice živí, ale s velkými zobáčky
 na hrách a na popel/, převleky,
 přestavby, bohatá hudební čísla,
 tanečky,
 dokonalý průvodce
 /průvodkyně - neuvěřitelně
 temperamentní "malá hvězda",
 o ní se opírá a za ní se skrývá
 početný kolektiv/
 kostýmy šily maminky,
 scénu vyráběli tatínkové,
 taková velká rabštejnská show

Tak nějak jsme si při rozborovém
 semináři povídali. Všichni byli
 vstřícní a usměvaví.
 Takže zas za rok

Zapsala: Jana Portyková

Na prázdném jevišti, v pohyblivém čtvercovém paravánu i mimo něj, zahrají dva lehce postarší klauni v civilu svoji verzi tří známých pohádek: Budulínka, Perníkovou chaloupku, Červenou Karkulku. Veleúsporná funkční scénografie, maňásci. Výtvarno nikoliv líbezné, nýbrž lehce deformované, tvoří jednotu s herectvím obou protagonistů. Inscenace má zvláštní, tichý, laskavý a vlídný humor, perfektní hru s loutkou a přesto, že má od začátku do konce temporytmus Labe u Kolína, udrží v zájmu a úsměvu děti od čtyř let i jejich dospělé spoludiváky.

Porota východočeské přehlídky inscenací navrhla na přímý postup do programu Loutkářské Chrudimi.

Po poradě se souborem doporučujeme velké jeviště Pippichova divadla
(2 muži, 40 minut)

Karel Šefrna

SLD POLI

Hradec králové

J. POLEHŇA:

BYL JEDNOU JEDEN

Pro své vystoupení si principál, režisér, výtvarník i technolog, i herec, vše v jedné osobě, Michal Drtina, vybral hru, jejíž text byl zveřejněn v 11. čísle časopisu Loutkář. Líbila se mu její grotesknost.

Michal Drtina hru zinscenoval ještě se dvěma spoluhráči, kteří před přehlídkou onemocněli a tak zůstal před rozhodnutím, zda hrát, či nehrát. Rozhodl se hrát a rozhodl se dobře. Zdůrazňuji tuto okolnost také proto, že pravděpodobně ovlivnila celkové pojetí inscenace.

Viděli jsme představení sehrané marionetami na drátě vlastní výroby, které celému obraznému sdělení vyhovovaly a podporovaly je. Scéna byla velice stylizovaná, otevřená a loutky byly vedeny odkrytě. Konečně tím bylo podmíněno i zacházení s nimi. Viděli jsme představení lidsky komediální, komunikativní s divákem. Příběh byl veden s nadhledem pro situace a charaktery, s velkým vztahem k aktérům i k divákům. I s velkým porozuměním pro potřeby loutek a vedení příběhu skrze ně, komediálně a přes citlivé zveřejňování pocitů a jejich využívání ve hře. Zábavně a lidsky. Možná až s přílišným respektem k textu, neboť vše, co bylo psáno, bylo i s uvedeným nasazením odehráno. A ukázalo se, že ne vše směřuje ve svých proporcích ke stupňujícímu se napětí a vede se vzrůstající intenzitou k cíli. Je tu najednou mnoho zápletek k řešení a jejich pojednání je místy nad únostnost zajímavosti celé inscenace. Na chvíli zmenšenou pozornost divákovu však opět vyburcuje neuchtavající aktivita principála, který mluví a jedná za všechny postavy srozumitelně a čistě, bez šarží a pitvoření, naprosto přirozeně. Pocitově a výrazně pojednává i závěr inscenace, s nadhledem a porozuměním pro pointu této anekdoty. Žel, i přes jeho dobře míněnou snahu není asi v jeho silách dosáhnout toho, aby zazněla jako vrchol, jako výrazný výsledek celého směřování inscenace, neboť sama autorčina myšlenka, že se Honza začne bát své ženy, až se ožení, stojí v hierarchii ostatních předešlých níže a nemůže zaznít ve své plné síle hodnotového nadřazení cíle. Navíc tato pointa mívá více anekdoticky k dospělému divákovi. Ten ji snad pochopí, ale dítě?

Michal Drtina objevil pro sebe i pro diváky maximum. A proto jeho představení delegujeme na Loutkářskou Chrudim, i když se může přítomností dalších spoluhráčů případně proměnit. Ale zdá se, že tyto obavy jsou liché, neboť zárukou je výrazný cit pro situaci i pro loutkové divadlo, jeho divadelní řeč i jeho principy, který Michal Drtina již tak výrazně prezentoval. Lze si jen přát, aby diváci v Chrudimi viděli přinejmenším to, co jsme měli příležitost vidět my na krajské přehlídce.

Za porotu sepsal Jan Merta

DS ZDOBNIČAN

Vamberk

JAK SE HONZA NAUČIL BÁT

ČMUKAŘI

Turnov

W&I: **SEDM
TRPASLÍKŮ A
SNĚHURKA**

Příběh sedmi trpaslíků, řešící aktivně /a často krkolomně/ spor svěžího a naivního mládí Sněhurky se stárnoucí jeduplnou nevlastní matičkou.

Pohled očima autorů W a I, tradičně svérázný a humorný, přináší nejedno překvapení. Aktivnější jsou tentokrát trpaslíci. A vítězí. Jak jinak.

Čmukařů je tentokrát pět. A je to vyrovnaný orchestr. Maňasky Jardy I. jsou půvabné drobnokresbou a člověk je vizuálně ocení spíš ve skupině. Protipólem jsou marionety imposantních rozměrů, na které si musí člověk chvíli zvykat. Takřka naturalistické obličejové hledí nejímí na tři obzory a zatím nejsou animovány tak dobře, jako těch sedm.

Zbývá ještě několik kroků k definitivní podobě. Opravdu se těším na výsledek.

Navrženo do širšího výběru na Loutkářskou Chrudim.

(1 muž, 4 ženy, 40 minut.)

Doporučuji velké jeviště Pippich.

Karel Šefrna

BIFULE/JESLIČKY

Hradec Králové

L. SMOCEK: **PODIVNÉ
ODPOLEDNE
Dr. ZVONKA
BURKEHO**

Už při prvním rozlétnutí dveří na uzavřené maňáskové scéně pochopíme, že maňasci jsou maňasové a maňáskové divadlo jest rakvičkárnou. Hraje se svižně, v rytmu, který dobře pulsuje, herci zvládají maňasy výborně, dobře charakterizují postavy. Absurdní repliky s potěšením vrší na hromadu s groteskností maňasů, s jejich jednáním, které nese absurditu samo o sobě. Z této hromady nechávají pozvolna vyrůst příběh, který nám dávkuje po kouskách, ale který přesto čteme. Vše vypadá překvapivě dobře na to, že nám tu hrají herci - teenagři, jak zjistíme v závěru hry. Toto vše platí asi tak do dvou třetin hry, dokud je o čem hrát a pan Burke má plné ruce práce se schováváním atakujících ho lidiček do skříně. Dokud režie jakoby nevyčerpá své možnosti. S příchodem nápadníka, Choda Václava, se ve hře láme tempo i rytmus, absurdita ze slova i z jednání mizí, příběh se zasekne, hře dochází dech. Finále pak dohání a dorovnává aspoň tempo.

Porota východočeské přehlídky inscenaci doporučila do širšího výběru na Loutkářskou Chrudim.

Soubor by eventuálně rád hrál na malé scéně Pippichova divadla.

Blanka Šefrnová

JESLIČKY

Hradec Králové

J. COCTEAU:

**SVATEBČANI
NA EIFELCE**

Jana Portyková a její divadelní soubor z Jesliček inscenovali Coctoovy Svatebčany v její "jemné ženské režii" jako barevné snové zobrazení příběhu, vyprávěného se zvláštní naléhavostí a vzrušivostí dvěma hlasy /ženským a mužským/, ze dvou amplionů umístěných v prvním patře Eiffelky, kde se příběh odehrává. Příběh je zhmožňován - zobrazován, skupinou postav /mimů/ s bíle natřenými obličejí, oblečených do pestře barevných stylizovaných kostýmů, stylizovaným pohybem a jednáním, jako setkávání svatebčanů s fotografem a jevy vznikající okolo něho /pozor, vyletí ptáček - pštroš- lev.../. Vše je neseno ve zvláštní, kultivované rovině sdělování, které je iniciováno již v samém počátku představení hudbou linoucí se po delší dobu z obou amplionů, se stále se opakujícím, příjemně znějícím hudebním motivem /Jana Koubková - Karmelitská/. Sluchový vjem je zesilován vjemem vizuálním, ze dvou velkých hroznů barevných balónků, které visí vysoko nad jevištěm s nízkým vyvýšeným podiem, 1. patrem Eiffelovy věže. Tento vjem je na počátku zobrazování zesílen nápaditým objevením polosedící postavy ředitele uprostřed balónků a jeho dlouhými širokými plandavými nohavicemi kalhot a řeší tak i výtvarnou vertikálu jeviště směrem vzhůru. Lehce úsměvné obrazové pojednání příběhu a jakoby lehce udivené hlasy obou vyprávěčů dodávají celé inscenaci zvláštní atmosféru a provázejí nás ve stále nápaditěji rozvíjeném příběhu. Posléze barevné snové zobrazení mizí a na plošině se objevují normální, obyčejní, civilní turisté, návštěvníci Eiffelky, kteří se odtud zvědavě rozhlíží po Paříži a objevují její krásy. Divák je doposud v zajetí barevného snového obrazu, barevného snu, který se mu uprostřed šedi normálně pulzujícího života jakoby náhodou zjevil, aby oblažil jeho duši, osvěžil ho a nabídl mu i libé zamyšlení na proměnlivou krásou života. Poskytl mu tak chvíli plynutí v čase, kterému se mohl oddat a podlehnout vlivu působivého zobrazení Coctoova snového vyprávění. I v jeho duchu oslavit krásu Paříže a její

zvláštní uměleckostí prostoupenou atmosférou.

Pro poetické vidění, pro neobvyklé obrazové i inscenační kvality a náměty, které tato inscenace přinesla v žánru výtvarného divadla, doporučila ji porota na Šrámkův Písek, na národní setkání mladého amatérského divadla v roce 1996.

Jan Merta

Příběh je velmi jednoduchý, skoro anekdotický, opřený o jistá schémata známá z triviálních kýčovitých románů - jak dosvědčuje už název. Je ovšem vyprávěn s leacocovským humorem v jeho rozpětí od lehkého úsměvu přes ironii elegantní leč břitkou až po nenápadně a o to překvapivěji působivý černý humor. Jan Dvořák jako režisér i "spiritus agens" celé této produkce tohle všechno zachovává. Přesně ví, že v jistém okamžiku musí potlačit "vizuální" divadelní předvádění a ponechat Leacockovo slovo, aby celá ta hříčka měla svůj smysl. A stejně tak ponechá "mluvené" slovo jen tu a tam přejít v přímou řeč dialogu, aby především znělo vyprávění, epický prvek. Tím si ovšem připraví půdu pro to, že divadelní akce se tak říkajíc odpoutávají od slova a mohou žít vlastním životem. Což se děje především v rovině herců, kteří svými těly vytvářejí prostředí a předměty. Děje se tak s velkou nápaditostí, v níž tělesnost herce nabývá stále nových a překvapivých podob. A svým způsobem svým vtipem, humorem, úsměvným nadhledem i ironií, s níž herci dovedou své tělo nabídnout v naprosto nezvyklém spojení, je tato metoda práva i v Leacockově předloze. Není to zajisté nic objevného, převratného. Ale v míře, v níž se to děje, s invencí, která se takto prezentuje a v řádu, jenž je dodržován, vzniká celek, který je nejenom velmi svěží a příjemný, ale navíc i "mladě, netradičně" zábavný. Což jsou důvody, pro něž porota doporučila představení na Šrámkův Písek 1996.

Prof. Jan Císar

Procházka prózou A. P. Čechova Ze zápisků prchlivého člověka, překlad A. G. Stín, režie, světla Josef Tejkl, hudbu vybral a hraje Vlasta Pešek

Procházka prózou je velmi výstižné a přesné označení způsobu, jakým je tato Čechovova novela převedena na jeviště - do divadelního tvaru. Epické vyprávění je tu totiž nejenom zachováno v původní podobě, ale navíc je četba jako prvotní komunikace s literárním dílem ještě podtržena postavou Zaujatého čtenáře, jímž celé představení začíná. S knihou v ruce, vskutku vášnivě ponořen do knihy vstupuje jako první na jeviště, směje se, pak usedá ke klavíru, na nějž občas zahraje ve své "dvojroli" jako klavírista představení, ale po celou dobu neodtrhne své oči od četby. A toto "vidění" divadelního dění očima epiky stupňuje ještě to, že hlavní postava - prchlivec Anton Andrejevič - svůj vlastní příběh vypráví jako velký monolog. Dokonce ještě přesněji: jako vyprávěč v první osobě, jenž potom, kdy už je všechno hotovo, nazírá svou vlastní minulost. Zdeněk Vrága koncentrovaně, disciplinovaně, s hlubokým osobním zaujetím, osudem svého "literárního" hrdiny překonává ono úskalí, jež tu hrozí - totiž nebezpečí, že by pouze vyprávěl, mluvil, a nestával se i postavou jevištní. Neboť režie Josefa Tejкла mu připravuje i situace divadelní, do nichž se včleňuje svou interakcí, svou komunikací - aby o nich vzápětí opět vyprávěl jako o něčem, co buď už hodnotí nebo co líčí jako právě odeznělý zážitek. A tak se stále zaplétá do reje především ženských postav, které mají minimum slov, zato však hodně nonverbálního jednání, které z reálného chování občas přechází do stylizovaného tanečního pohybu či zvýrazněného výtvarného gesta. Tato lehkonosnost, živost, pohyblivost, aktivnost ženského světa je zdůrazněna i barevnou výrazností kostýmů a často velmi dynamickým a prudkým celkovým pohybem, až honičkou po celém prostoru jeviště. Ta dychtivost po mužském světě, po získání manžela je tu při vši eleganci, lehkosti, půvabnosti najednou podobna šťvanici na zvěř. Tejkl se ani této poloze nevyhýbá - v některých situacích s druhou mužskou postavou, vysloužilým důstojníkem, tuto dravost, chtivost předvést s maximální syrovostí až brutalitou, v níž se hrubost a ošklivost odhaluje s neskrývanou otevřeností, nahostí. Snad v něčem až příliš přehnaně. Je to inscenace v tomto vedení a propojování obou linií - epiky a divadelních situací - velmi osobitá, zvláštní. A navíc v mnoha směrech promyšlená, dotvořená, pevně uchopená a realizovaná. To jsou hlavní příčiny, pro něž je porota doporučila k výběru na Šrámkův Písek 1996.

Prof. Jan Císar

JESLIČKY

Hradec Králové

ST. LEACOCK:

ACH! aneb

KTERAK CHUDÁ

SIROTA KE ŠTĚSTÍ

PŘIŠLA

JESLIČKY

Hradec Králové

A. P. ČECHOV:

PRCHLIVEC

DS HEŘMAN

Heřmanův Městec
V. NOVÁK / S. OUBRAM :VODNÍK
MAŘENKA

Představení bylo hráno na přehlídce dětských divadelních a loutkářských souborů v Hlinsku 17. května 1996

Známost a dosti hranou pohádku inscenoval DS Heřman v mírně humorné nadsázce, na účelné, jednoduché náznakové scéně, v dobré interpretační úrovni. Herci hráli přirozeně, bez předstírání, přehrávání a šarží. Dětskému divákovi se nepodobí. Postavy byly výrazně charakterizovány v kostýmech i jednáním. Herecké výkony byly vyrovnané úrovně v interpretaci i při jednáních v situacích i ve vztazích a podporovali divadelně srozumitelné vyznění příběhu a z něho vycházejícího tématu o vítězství dobrých skutků nad zlými úmysly. Proti jednotě přirozeného herectví stála některá "lživá" a formální gesta - zdvihání nohy při objetí či tleskání mlynáře s mlynářkou, jako výraz radosti a uspokojení - neboť přinášela jinou kvalitu výrazových prostředků. I přesto patří tato inscenace do kategorie vkusně realizovaných pohádek pro děti. Přítomné diváky zaujala a pobavila.

Výše uvedenou inscenaci navrhuje za **IMPULS** a **VSVD** na prvním místě do výběru pro Národní přehlídku **POPELKA** v Rakovníku 96.

Jako důvod uvádíme: Inscenace je na dobré interpretační úrovni a především respektuje zásady "Dobrého divadla dětem".

Jan Merta

DS ÚPICE

O. DAŇEK / J. F. FISCHER :

JEDNO JARO
V PAŘÍŽI

aneb

KRVAVÁ
HENRIETTA

Úpický soubor opět po několikaleté odmlce dal o sobě vědět divadelní veřejnosti dne 4. května 1996 novou premiérou. A že to nebylo ležské zamžikání skomírající prskavky, ale pořádná petarda světla a barev, to je nabitelné.

Vybrali si starší Daňkovu hru "Jedno jaro v Paříži", která se dotýká několika motivů najednou: vraždy šéfredaktora časopisu Figaro a navazujícího soudního procesu, lásky dvou mladých lidí v předzvěsti a na pokraji války, v obecnější podobě postojů lidí k obraně jejich napadené vlasti, problematiky zmanipulování tisku cizím kapitálem i vyšší mezinárodní politiky, svobody projevu atd. vypráví o "pravdě, že se může zatajit ve jménu čehokoliv a spravedlnosti, že může být opravdu velkolepá..."

Pokud se týká dramaturgické úpravy, byly ve hře provedeny účinné /i účelové/ škrty zejména v její druhé polovině /zatímco první - do přestávky - je fakticky neustále její expozicí/. Dále pak si inscenátoři poradili s množstvím postav v původní předloze hry po svém. Některé role vyškrtli, několika hercům byly přiděleny dvoj- i více role. Dostalo tak devět herců příležitost se uplatnit i ve více rolích najednou. Tímto způsobem umožnila dramaturgická úprava až neuvěřitelně rychlý sled scén, jejich střídání a tím i větší, často až střihový, strhující spád líčených situací.

I když je v podtitulu hry v programu úpického divadelního spolku uvedeno, že se jedná o "muzikál pro činoherce", je až překvapivé a pozoruhodné, jak v inscenaci volně prolíná žánr muzikálu, operety a snad i kabaretu.

Celý tvar představení je veden ve stylu jakoby určité vnitřní výpovědi - jakéhosi osobitého vyprávění.

Onu potřebnou lehkost dává představení hudební složka, která inscenaci vévodí. Je výrazná a navíc při celkové její náročnosti na interprety kvalitně a zodpovědně ztvárněná. Skoro čtyřicet hudebních výstupů svědčilo o tom, že v podtitulu hry je označen žánr jako "muzikál pro činoherce". Označení muzikálu "pro činoherce" dovoluje inscenátorům tento žánr v jisté míře posunout. Je až překvapivé a pozoruhodné, jakým způsobem se daří inscenátorům alespoň v tomto představení, velice jemným předivem spojit a volně prolínat žánr muzikálu, operety a snad i kabaretu.

Režisér sledoval v předpremiérové práci na inscenaci zejména důsledné rozehrání jednotlivých motivů a ztvárnění dílčích výstupů, které jsou ve své jevištní realizaci často odměňovány potleskem premiérového publika. Tato skutečnost spolu s pečlivým a pozorným /v nejednom případě až opatrným/ přístupem herců k přesvědčivému vyznění jednotlivých scén rozmělnuje zatím inscenaci v pestrou divadelní mozaiku dávající stejný důraz na většinu nastíněných motivů, aniž by některý z nich preferovala a sledovala jej ve všech jeho souvislostech a důsledcích.

V nejednom případě se daří v hereckém výkonu uplatnit např. danou situací požadovaný ironizující nadhled. Naopak v některých případech postrádá výkon v dvoj- a více roli potřebné větší a důslednější jejich odlišení. Inscenaci by také prospělo důraznější vedení dialogu ve scénách soudního sporu.

I když si, jak je uvedeno výše ve zmínce o dramaturgické úpravě, inscenátoři počínali při provedených škrtech dosti razantně, ponechali v závěru inscenace Daňkův apel na diváky, platný v době vzniku hry, který však je v současných podmínkách podle mínění poroty jakýmsi moralistním divadelně nenaplněným přívažkem.

Ke kladům inscenace patří m.j. - u inscenací tohoto souboru již tradičně - opět nápadité zajímavé scénografické pojetí a zásluhou kostyméra i nevšední řešení většiny kostýmů a kostymních doplňků, které např. jednoduše a vtipně odlišují skupinové "převleky" /např. skupiny redaktorů od policistů atd./.

Při zvážení všech okolností a v relaci s letošní úrovní inscenací amatérských divadelních spolků a sdružení v rámci východočeského regionu doporučujeme úpický soubor s touto inscenací hry Oldřicha Daňka "Jedno jaro v Paříži" k účasti na letošním Jiráskově Hronově.

Vede nás k tomu poznání, že se jedná o představení s volným prolínáním žánrů /muzikálu, operety a kabaretu/, kde hudební složka se výrazně prosazuje a je ojedinělou inspirací pro práci na tomto typu hry. Dále je na inscenaci pozoruhodná a nevšední ona forma osobitého vyprávění, ve kterém je celé představení laděno a režijně vedeno.

Mgr. Břetislav Lelek

Pro výše uvedené kvality doporučujeme inscenaci do programu 66. Jiráskova Hronova.

Pozn. red.: O téže inscenaci se krátce zmiňuje i Vladimír Zajíc v rubrice Impulsy z Impulsu /Lužská přehlídka/

Sympatický režijní debut Vlastimila Peška. Režisér především velmi citlivě obsadil obě hlavní role /Elphin Stoneovou hraje Marika Etrichová, Hornovou Jitka Nerudová/ již zkušenými herečkami, navíc obdařenými nepřehlédnutelným žensstvím.

Co zvlášť potěší? Na půdoryse psychologického herectví se režisérovi tu a tam daří vyjadřovat se obrazně, ba dokonce závěrem sklene skvostnou jevištní metaforou /ptačí klece coby srdce bijících zvonů/.

Kdyby se mu napoprvé podařilo jenom toto, rozhodně to není málo.

Josef Tejkl

Marika Etrichová a Jitka Nerudová / foto Jaroslav Vlček

JESLIČKY

Hradec Králové

T. WILLIAMS:

DESÁTÝ SRPEN

HRADCKÝ DIVADELNÍ MAJÁLES V ROCE NULA

Předně vysvětleme, že podtitul "setkání studentů a pedagogů divadelních škol na prahu měsíce lásky" je míněn vážně, neboť v Jesličkách mají utkvělou představu, že miluje-li někdo divadlo, miluje i všechny ostatní téhož osudu.

Nulté setkání uspořádaly Jesličky za podpory Úřadu města Hradce Králové.

Majáles otevřela 25. dubna domácí scéna premiérou Klicperiády aneb Každý něco na mostě v režii Saši Gregara /viz samostatné hodnocení v rubrice Viděli jsme/.

26. a 27. dubna se představili studenti 3. ročníku alternativní větve pražské DAMU ve složení Klára Melišková, Jana Holcová, Zita Morávková, Denisa Nová, Zdena Volencová, Ladislav Frej, Pavel Zatečka, Jan Španbauer, Marek Třešňák, Jindřich Herbst. Po oba večery hráli Aristofanovu Lysistratu v překladu Ferdinanda Stiebitze.

V režii Lucie Bělohradské se známý příběh odvíjel zprvu akademicky chladně, byť karty byly nápaditě rozdány a aktéři příběhu evidentně skvěle řemeslně vybaveni. Chybělo však společné nasazení, jakoby drobné zákulisní hašteření přešlo z civilního života do inscenace a díky vážnoucí komunikaci zabránilo zrodu tvaru.

Marné bylo virtuózní bušení bubínků, kteroužto dovednost studenti získali na workshopu Rostislava Mikešky, marné zvládnutí blankversu zásluhou Jany Březinové, marné desítky dalších pozitiv. Jiskra nepřeskočila a produkce se nesla ve znamení komponované série pedagogických etud.

O den později vše bylo jinak. Studenti se patrně políbili pod rozkvetlou třešňí a dopustili se četných motivačních skotácetv, poněvadž večer jiskra přeskočila, tvar se zrodil a příběh měl tah! Chladné jevištní cvičení se přerodilo v regulérní divadlo.

Sympaták z Prievidze Peter Butko, čerstvý absolvent brněnské činohry JAMU, se představil v hodinovém sóle na motivy Gorkého povídek Cigánský plač. Ač činoherec, překvapil skvělou vybaveností loutkářskou, k zážitkům patřila hra na světelný paprsek. Snad by se mladému sympatákovi vyplatila spolupráce se scénáristou a režisérem stejné krevní skupiny, kteří by jeho talent ještě více zúročili.

Ať žije první ročník Hradeckého divadelního majáles, o němž již nyní víme, že bude alespoň o účast jedné školy bohatší. Absolventi Jesliček pronikli těž na pražskou konzervatoř, čerstvě se na DAMU dostali Vítězslav Březka a Mili Bittnerová.

Zdroje májové radosti neveyschnou!

Josef Tejkl

ÚPICE

30. března 1996
večer, v noci i ráno

Očekávání mne opravdu neklamalo. Ochotnická sešlost úpického souboru s půvabným a slibujícím podtitulem "Jarní vlání staré gardy", která se konala při příležitosti osobních

jubiliejí mnoha členů souboru, měla opravdu jasně mladého ducha. A to i navzdory tomu, že věk těch, na jejichž počest se setkání především konalo, se šplhal často k výšinám, které by jaksi automaticky měly znamenat uctivé chování těch mladších a setrvávání na vavřínech. Jaroslav Mazura - 90 let, JUDr. Jaroslav Jörka - 75 let, Blanka Vylíčilová - 70 let, Olga a Bohumil Trunečkovi - dohromady 145 let. Dr. Pepík Strnad se za svou padesátku v této konkurenci asi skoro styděl, takže to napravil tím, že celý program setkání režíroval a vtipně uváděl. Rovněž Láda Tom přispěl svou troškou do mlýna a dal všanc některé ze svých úspěšných textů. Loňský jubilační padesátník Mírek Hetflejš zazněl alespoň v telefonickém záznamu ze svých podnikatelských cest po vlastech českých. Řada jubilačních nastoupivších v závěru programu však byla přes celý sál. To, že jsem byla do této řady přivzata se svou loňskou pětapadesátkou mne dojalo natolik, že jsem téměř nebyla mocna slova, a to i do mikrofonu. Mocni slova, zpěvu, hudby a komediantského projevu v nejlepším slova smyslu však byli všichni výše uvedení jubilanti. Oni bavili zaplněný sál a způsobili, že po skončení programu zábava pokračovala při hudbě, tanci a dohrém moku až do časných hodin ranních. Průvodním slovem prošlo kus historie úpického souboru. /Stálo by to za zaznamenání./ Bylo vzpomenu mnoha krásných představení ze slavné úpické éry. V programu se objevily i ukázky z nich. Mnohé nemohlo být řečeno, mnohých nemohlo být vzpomenu. Ale nic by nemělo být ztraceno. Proto je dobře, že alespoň vše podstatné, co se dělo ten večer ve společenském sále v Úpici, bylo zaznamenáno. Mírek Středa si mezi svými cestami po světě a profesionálními zakázkami našel čas, aby tuto událost svou kamerou natočil.

Myslím si, že to bylo potřebné a veskrze příjemné zastavení v celém tom shonu každodenního života. Patří za ně poděkování všem, ale především Věrci Husá-

kové, která ho vyprovokovala, je autorkou námětu i celé organizace. A přesto, že se svým věkem zařazuje k jubilujícím /pokud vím - to kulaté bude příští rok/, zůstává stále dobrou a aktivní duší souboru.

Když jsem šla v ranních hodinách domů, trochu jsem vlála. Jarně. Nakazila jsem se. Musím prozradit, že poněkud vlál i můj muž profesor, což se nestává tak často. Z toho vidíte, že jsme se v Úpici měli moc dobře. Ještě jsme dobře přespali v restauraci Republika Jára Jörky mladšího, který v průběhu večera zajišťoval i občerstvení.

Úpice vypadala přívětivě i v pozdním polední, kdy jsme odjížděli zpět do Hradce. Jistě nad ní bděl i pan starosta, který se v noci s námi rovněž veselil.

Mirka Cisařová

Sen noci svatojánské

V MĚSTSKÉM DIVADLE
V NÁCHODĚ

odpremiéroval v závěru letošního března místní soubor. Režisérka Lída Šmídová sáhla po Shakespearově komedii s plným vědomím odpovědnosti vůči mnohovrstevnatosti textu i vůči očekávání diváků. Vsadila na svědomitou práci se slovem a na umocnění poeticky i nezbedně laděné atmosféry k tomu účelu komponovanou hudbou. Dala příležitost souborovým stálíci, které ji nezklamaly, i svým svěřencům ze ZUŠ, jimž připadla příjemná role narušitelů někdy až příliš poklidného tempa v oásovité lese premiérového představení. Aktéři náchodského "snu" včetně hrající režisérky se zhostili náročného úkolu se ctí. Výtvarná složka činila důstojný rámec i nedílnou součást nabídnutého artefaktu.

- KD -

Z PETROVIC NAD ORLICÍ

Petrovice jsou nevelká, historicky nezajímavá vesnice s 240 obyvateli v okrese Ústí nad Orlicí, ve východočeském kraji. Má ale něco, za čím sem jezdí lidé až zdaleka - partu lidí, kteří hrají divadlo. Pro zajímavost ještě uvádíme, že Petrovice mají velmi nízký věkový průměr /31 let/ a v letošním roce vyhrály v kraji soutěž "Vesnice roku", /v republice skončily na 3. místě/, bezesporu také zásluhou kulturního dění ve vesnici.

Divadlo se zde hrálo od roku 1924 do roku 1965. V letech 1965-1988 to bylo pouze formou zábavných večerů k MDŽ a v roce 1988 se po 23 letech nacvičil opět divadelní kus - a to detektivka od Agathy Christie "Past na myši". Stabilní jádro cca deseti lidí se podle potřeby rozšiřuje o další dobrovolníky, takže dnes není ve vesnici prakticky nikdo, kdo by si ani jednou nezahrál, nezatáhl oponu nebo nespouštěl světla. Každoročně se uvádějí oblíbené "Večery při svíčkách" s autorskými scénkami ze života vesnice, parodováním reklam, pretextováním písniček či oblíbeným seriálem "Rodinka". Celý sál pak dychtivě čeká, až se na prknech objeví "jejich" herec, který s bujným poprsím, převlečený do zelených minišatů, tradičně sklídí potlesk za roli matky. Na takové představení se pak sjedou lidé ze širokého okolí a v provizorním sále bez příslušenství, bez šaten a s kamny na uhlí zde poslouchá na 200 lidí. Tyto večery bývají dvakrát do roka - na podzim a na jaře jako program ke Dni matek s následným přidělením párku každé mamince /loni párky zbývaly, takže dostaly i ne-matky/.

Nejvíce zarážející na těchto představeních je to, že v obecnstvu sedí vedle 70-leté babič-

ky a 40-leté maminky 18-letý kluk a všichni se výborně baví. V dnešní době něco nevídaného, ale naprosto příznačného upřímné snaze petrovických ochotníků připravit svým divákům hezké chvíle. Herci v čele s paní starostkou Janou Moravcovou už rozvinuli širokou plejádu rolí v pohádce pro školy, v detektivce a nakonec ve veselohře Miloslava Švandrlíka "Honorace z pastoušky", se kterou pro velký úspěch hostovali v okolních vesnicích.

I když všichni z herců mají své starosti, svou práci a svou rodinu, hrát divadlo nechtějí nikdy přestat, protože to má smysl, přináší jim to radost a obohacuje to nejen diváky, ale i je samotné. Dokážou být v tom nejlepším slova smyslu dětmi a hrát si...

Mgr. Josef Marek

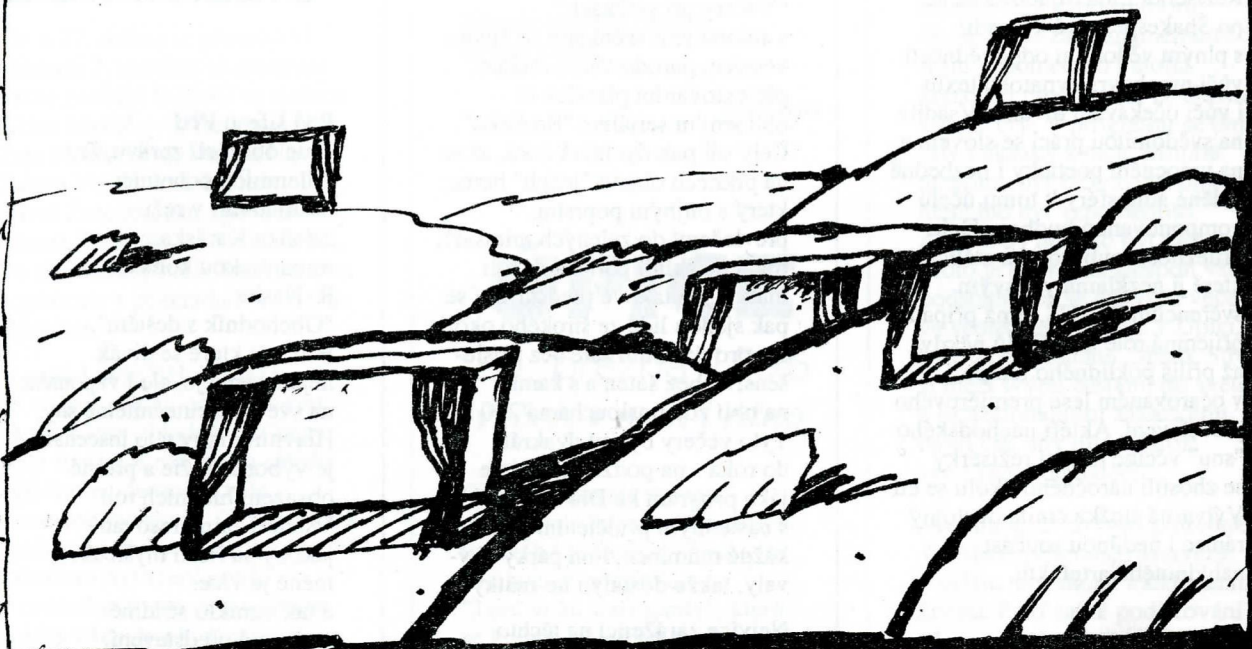
Z JILEMNICE

Pod šifrou Přd jsme obdrželi zprávu, že: "Jilemničtí ochotníci nastudovali v režii Zdeňka Karáska romantickou komedii R. Nashe "Obchodník s deštěm". Hru, při které se divák nejen zasměje, ale i vzpomene na své neuskutečnitelné sny. Hlavními rysy této inscenace je výborná režie a přesné obsazení hlavních rolí. Všichni zainteresovaní jakoby sa řídili myšlenkou méně je více, a tak vzniklo střídme a vkusné představení, zbavené všeho zbytečného. Hlavní roli zde hraje text.

PRÁNA PRAŠTĚLA

PHILADELPHIA

~500~

from
the
top
of the
hill
the
view
is
very
fine
the
city
is
seen
from
the
top
of the
hill
the
view
is
very
fine
the
city
is
seen
from
the
top
of the
hill

the
view
is
very
fine
the
city
is
seen
from
the
top
of the
hill
the
view
is
very
fine
the
city
is
seen
from
the
top
of the
hill

the view is very fine the city is seen from the top of the hill

Když se řekne KÁČKO

aneb za vším najdeš Zajíčka

Někteří tvrdí, že šel právě náhodou kolem, jiní, že měl zrovna čas, další, že vyhrál konkurz. Ať už je to jak chcete, faktem zůstává, že se v roce 92 stal ředitelem instituce právě hledající svůj "ksicht" /s prominutím/. Řeč je o Martinu Zajíčkovi a uvedená instituce se jmenuje **K-klub**. Obojí se nachází v Jičíně.

Bráno odzadu: K-klub byl zřízen namísto ambiciozního, ale neoslyšeného projektu zvaného klub Delta, coby regionální instituce či servisu /jak chcete/, jež měla v dobrém nahradit poněkud nefunkční "óáesku". K-klub má za úkol od svého zřizovatele být střediskem pro volný čas /především/ mládeže.

Co se týče Martina Zajíčka je v našich luzích a hájích dostatečně znám jako Hráč, tedy herec s velkým "H" z dřívějšího Leporela, Lomnice, posléze VHS, čili party Lédl - Zajíček - Martínková - /nedávno ještě/ Wilda&comp. Ovšem představa výše jmenovaného coby direktora čehokoliv se zdála, řečeno s Werichem - velmi odvážná. Jenže - jak praví omleté klišé - nová doba si žádá nové činy a M.Z. projevil nadání přímo renesanční. Pronajali si /s kolegou, dnes už bohužel bývalým/ jičínskou Valdickou bránu, která rázem divadelně i jinak ožila, založili Agenturu Na věži a hráli víc než dvěstě

představení za rok. A aby toho nebylo málo, přibyl zmíněný K-klub.

"Zdědění" pracovníci oné instituce našťestí pro všechny rychle pochopili a také se zařídili podle toho, že Martin není právě excelentní úředník a pedantický přítel pořádku v čemkoliv, ale zato skvělý ideolog /rozuměj od slova nápad/. "Káčko" začalo šlapat. U Zajíčka, stejně jako u mnoha jiných, kteří se pouštějí na pro ně neznámou půdu, zafungoval dětský efekt: neví nebo nechce vědět, že něco nejde nebo by nemělo jít, čili to prostě udělá. Nastala totiž věc pro poněkud zapřklý Jičín téměř nemyslitelná. V "Káčku" vznikly hned tři divadelní kroužky naráz. Tzv. malý a velký "dramaták" a S-divadlo, tedy čistokrevný studentský soubor. Od dob Baretzu S. poprvé. A letos ještě přibyli loutkáři.

Zatímco ti nejmenší si spíše hrají, starší a "Esko" od počátku rovnou zkoušejí "Divadlo". O takové metodě práce se dá samozřejmě diskutovat a odpůrců "začátku od konce" bude jistě a pochopitelně dost. Do K-klubu ale nepřicházejí party lidí rozhodnuté vyjádřit své pocity a myšlenky přes jeviště. Spíše jde o zvědavé jednotlivce, z nichž někteří mají potřebu exhibice. A mohlo by se stát, že pilování jistě potřebných etud a cvičení by velkou většinu zúčastněných otrávil natolik, že výsledkem celého snažení by byla velká nula. Martin, jako starý /pardon, zkušený/ praktik samozřejmě ví, že bez základů se nedá stavět. Takže nejzákladnější abecedu dostávají jeho svěřenci "inkognito" při jednotlivých zkouškách. Tak vznikla první inscenace S-divadla Longerova fraška Dezertér z Volšan. Měla ještě všechny neduhy a bolístky provázející podobně sestavené produkce, už jí však nechybělo to, co provází všechny "kusy" /zejména/ S-divadla. Atmosféru naprosté pohody a důvěry, natolik věrohodné a upřímné, že okamžitě nakazí i hlediště. Ještě jedno specifikum má tahle práce. Rok co rok dochází k zásadní, téměř stoprocentní, obměně souborů. Ti, co zůstávají, včetně režiséra Zajíčka /který

se tomuto označení neúspěšně brání/ jsou zas o něco zkušenější a mohou jít dál, doslova i kvalitativně. Důkazem je i vývoj představení "dramatáku" od Fimfára přes Ctirada a Šárku až po poslední Čarodějný bál, od druhé premiéry S-divadla staré historie k nejčerstvějšímu Rytíři hořící paličky.

Především u obou posledně jmenovaných titulů S-divadla si divák může ke své radosti odpustit "charitativní" pohled na věc /čili berličky typu: hlavně, že umějí text, že to dělají rádi, lepší než kdyby brali drogy ap./ a "jen" koukat na - přinejmenším - dobré divadlo.

To platí hlavně pro "Paličku". Zde má každý z účinkujících vyměřený prostor úměrně svému tzv. nadání a na jevišti nepobíhá deset "Zajíčků", nýbrž každý za sebe, přesněji za roli, o níž ví, proč a jak. Toto představení jde možná dokonce trochu proti divadelním zákonitostem. První půlka je totiž víc hrou a druhá spíš hraním š. Přesto, nebo právě proto, překvapivě neztrácí "tah na branku".

Je dobré, že Martin se svými spolupracovníky cítí, že bude nutné posouvat pomyslnou latku výš. Ať už v oblasti dramaturgie /náročnější, nejraději vycházející z vlastních řad/, tak i v konfrontaci s jinými a v jiném prostředí, třeba i méně přátelsky nakloněném, než je téměř permanentně vyprodaný sál K-klubu nebo zaplněné nádvoří jičínského zámku.

Je příjemné sledovat, jak se z některých, dříve jen ZÚČASTNĚNÝCH stávají ZAUJATÍ, SAMOSTATNÍ a na vždycky v dobrém POZNAMENANÍ. Dvě členky S-divadla zkoušejí své štěstí a zjišťují, zač je toho loket na divadelních školách. Další se vypracovává v nadaného výtvarníka, jiní budou pokoušet divadelnický osud letos. Ani ostatní nejsou o nic ochuzeni. Mohli být při TOM, což, jak víme, není málo.

Pavel Nožička

PRKNA PRAJTELA

Vážení přátelé a příznivci,

ještě žiju a zájem o divadlo mě neopustil. Detektivové, kteří po mě pátrali, se měli zeptat Dr. Krásky z Úpice. Je tomu pět let, kdy pln nadšení a elánu jsem vnikal do tajemství divadla. Začal jsem jako král - otec Pyšné princezny, pokračoval v roliče soudního sluhu přes žižkovského Lojzu v Okénku od Olgy Scheinpflugové, abych to také zkusil jako režisér jednoaktovky o vzniku nezapomenutelného Dr. Krásky.

V letech 1992-93 začaly restituice, které omezily veškeré hraní a mnoha lidem ze Suchovršíce vzaly elán. Škoda, že v té době mladí herci, s kterými jsem dělal, odešli do Úpice. Přesto byli ochotni hrát i za těchto podmínek /P. Lanta, M. Kalina atd./ Bohužel nacionalismus, který vládl v obci, tomu zamezil. Teď, když sedím nad výstřižky z novin a všim, co mě spojovalo /a spojuj!! s divadlem, jako tluchuba si připadám!

Rok 1994 dal naději. Vyjasnil se záměr majitele budovy, kde divadlo má domov. Hrstka nadšenců, kteří chtěli pokračovat dál v bohaté tradici /po r. 1873/ se rozhodli pokračovat. 1. února 1995 vznikl Spolek divadelních ochotníků - já jsem byl zvolen hlasem většiny jejich předsedou. Bohužel, jednu roli jsem nezvládl. Což vyvrcholilo pár dní před vánocemi - rozvodem. Suchovršíce jsem vyměnil za Batňovice. Nyní pendluji mezi Trutnovem, kde pracuji, Úpici, Batňovicemi, kde přespávám na chalupě a Roudnici nad Labem, kam jezdím za mámou a kde mám trvalé bydliště.

Mám však radost, že jádro už zmíněných mladých ochotníků tvoří dále, ale o tom by měli říci sami. Mimo jiné Petr i Martin dělají či tvoří měsíční noviny "Úpicko" a jde jim to skvěle.

Nechci nic slíbovat, ale jsem rozhodnut s klukama přijet na valnou hromadu. Ještě bych chtěl dodat, že mě potěšilo přání

k narozeninám v Hromadě, i když si myslím, že takovou poctu být mezi těmi pracovitějšími, si nezasloužím.

Miloš Huml

Poznámka redakce: Snad tedy zapraší prkna v Suchovrších či Batňovicích, nejlépe v obou obcích.

SVÁTEK OCHOTNICKÉHO DIVADLA

V Chlumci nad Cidlinou proběhl 49. ročník divadelní přehlídky ochotnických souborů Klicperův Chlumec.

V letošním ročníku se představily čtyři amatérské soubory

- divadelní soubor Jirásek z Týniště nad Orlicí hrou Majorova familie
- Jiráskovo divadlo z Hronova s inscenací Eugene Labricheho Slaměný klobouk
- domácí soubor Klicpera s hrou Saoula O'Hary Oženit se, to je vždy riziko
- Náchodská divadelní scéna s hrou Williama Shakespeara Sen noci svatojánské a jedno představení dětské - Milan Duchek O ježibabákovi...

Festival zakončil Divadelní ples a vystoupení Činoherního klubu Praha s hrou V. K. Klicpery Hadrián z Římsů, v níž se představili známí herci jako Rudolf Hrušínský nejml., Ondřej Vetchý a Jiří Schmitzer.

- red. -

CHRUDEM Divadelní soubor J.N.Štěpánka

vedl v Divadle Karla Pippicha premiéru hry Oldřicha Daňka Dva na koni, jeden na oslu.

- red. -

PRKNA
BUDOU
PRAŠTĚT

LUŽSKO -KOŠUMBERSKÉ HRÁTKY POČTVRTÉ

Kulturní léto ve východní části chrudimského okresu doplní už tradiční přehlídka profesionálních i amatérských souborů na nádvoří hradu Košumberka. Letos je počet vystoupení pro dětské i dospělé diváky rozložen na dvě poslední víkendové období v červenci, aby nekolidovaly s 66. Jiráskovým Hronovem.

Přehlídku zahájí v pátek 19. července hned dva soubory. Ve 20,00 hod. uvede už tradiční účastník pražský soubor JULIE A SPOL. méně tradičně příběh O ZAKLETÉ PRINCEZNE. Ve 21,00 hod. se představí Jarda Ipser s Dádou Weissovou a dalšími oživými interprety ve hře LÁRK IČÍČOK úspěšnou nejen na Jiráskově Hronově, Krakonošově divadelním podzimu ve Vysokém nad Jizerou, ale i v zahraničí /nejdále v Indii/.

Pozdě večer bude hrát instrumentální skupina pražské Julie a spol. při volné zábavě v pohostinství Jana Roubínka na náměstí plk. Koukala v Luži /možná jako loni do ranního kuropění/.

V sobotu 20. 7. uvede divadelní soubor BOZDĚCH z Prahy v 15,00 hod. VODNÍKA MAŘENKU a ve 20,00 hod. komedii OŽENIT SE, JE VŽDYCKY RIZIKO.

Ve druhém týdnu jsou na pořadu 26. 7. ve 20,00 hod. dvě aktovky V. K. Klicpery KAŽDÝ NĚCO PRO VLAST a WESELOHRA NA MOSTĚ /nominována na letošní 66. Jiráskův Hronov/. Komédie budou sehrány DS ZUŠ Jesličky z Hradce Králové jako KLICPERIÁDA pod titulem KAŽDÝ NĚCO NA MOSTĚ.

Dětským divákům je v sobotu 27. 7. od 15,00 hod. věnováno vystoupení Martina Drtiny z Vamberka s pohádkou JAK SE HONZA NAUČIL BÁT. Přehlídku uzavře večer ve 20,00 hod. Divadlo LUNA ze Stochova detektivkou BLÁZEN A JEPTÍŠKA.

Tituly loutkohereckých souborů i činoherních kroužků jsou zánově různorodé, aby nabídka uspokojila co největší počet dětských i dospělých diváků v neopakovatelném prostředí zříceniny na rozmezí Železných hor, Orlických hor a Českomoravské vysočiny.

Aleš Němeček

Program 66. JIRÁSKOVA HRONOVA

celostátní mezidruhové
přehlídky amatérského
divadla se zahraniční
účastí

Hronov 2.-10. 8. 1996

*

sobota 3. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

Ozvěny I. otevřené národ-
ní přehlídky pantomimy a
pohybového divadla Kolín
'96

Skupina pantomimy MIMO
Ostrava - PASTELKY

Natálie Fialková,
Praha - DÍVKA A STROM

Alena Dittrichová, Konzervatoř
J. Ježka Praha
- SVALY NEJSOU VŠECHNO

Skupiny pantomimy MIMO
Ostrava - TŘI SNĚHULÁCI

Skupina Silencium Konzervatoře
J. Ježka Praha - TRIO

Ondřej Lipovský, Praha - PAPÍR
OD CHLEBA S MÁSEM

Natálie Fialková,
Praha - ŽIVOT NENÍ PEŘÍČKO

Skupina pantomimy NEPANTO
Praha - MARATONCI

MALÝ SÁL

Loutkářský soubor ČMUKAŘI
Turnov, pro děti od 7 let
Daniela Weisssová, Jaroslav Ipsen
- SEDM TRPASLÍKŮ
A SNĚHURKA

SOKOLOVNA

Divadlo HUDRADLO, studio
tvořivé dramatiky Zlín, pro děti
od 12 let / Miroslav Slavík podle
knihy Tarjei Vessse
- LEDOVÝ ZÁMEK

*

neděle 4. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

M-DIVADLO Senica nad Myja-
vou, Slovensko
Fernando Arrabal
- CESTA DO TARU

MALÝ SÁL

Finalisté Pohárku SČDO,
národní soutěže v přednesu
divadelních monologů
a dialogů

BRATŘI ČAPKOVÉ A OCHOTNÍCI

Ludmila Čápková
- Karel Čapek: Matka
/monolog Matky/

Miroslav Rada - Karel Čapek:
Apokryfy /monolog Pekaře/

Jaroslava Mikešová
- Karel Čapek: Dášenka
/úryvek z knihy/

Dušan Zakopal - Karel Čapek:
Bílá nemoc
/monolog Doktora Galéna/

Finalisté SČDO 1996

Jarmila Vičková - Euripides: Ión
/monolog Kreúsy/

Tomáš Šulaj - E.G.O'Neill:
Smutek sluší Elektře
/monolog Oriona/

Miroslav Kučaba
a Ivana Buřková - J.W. Goethe:
Faust
/dialog Fausta a Markéty/

Marie Živná - Jiří Hubač:
Generálka /monolog Josefíny/

Miroslav Rada - Miroslav
Částecký: Když dozná Eroida

SOKOLOVNA

Dětský divadelní soubor
HOP-HOP ZUŠ Ostrov
pro děti od 8 let

Milena Lukešová -
NEMOCNICE MÁ UBREČENÁ
OKNA

Ladislav Smoljak - OBRAZY ZE
ŽIVOTA ACYLPYRÍNKŮ

DIVADLO HUDRADLO,
studio tvořivé dramatiky Zlín
Miroslav Slavík na motivy
VI. Neffa
O PROLHANÉM PRODAVAČI
NOVIN BOHOŠKOVÍ

*

pondělí 5. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

Divadelní soubor MěKS
Horšovský Týn
Aldo de Benedetti
- TŘICET VTEŘIN LÁSKY

SOKOLOVNA

Divadélko JESLIČKY ZUŠ
Na Střežině Hradec Králové
Anton Pavlovič Čechov
- PAVILON Č. 6

PARK A. JIRÁSKA

Posluchači divadelních škol
v Kolíně nad Rýnem a Stuttgartu
Andrej Platonovič Platonov
- MOŘE MLADOSTI

Studio Divadelní akademie Sankt
Pěterburg
Ruští Skoromochové - HRÁTKY
RUSKÝCH KEJKLÍŘŮ

*

úterý 6. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

Divadélko NA PERÓNĚ Praha
pro děti od 5 let
Jeane-Marie Leprince de Beau-
mont - PANNA A NETVOR

Divadélko ZNOVU "JEN TAK"
Karlovy Vary
Jaroslav Vrchlický
- MYTHUS ELOA

MALÝ SÁL

Divadelní soubor POLIENKO
Bánovce nad Bebravou
Silvester Lavrík
- ALENKA PŘED ZRKADLOM

SOKOLOVNA

Divadélko JESLIČKY ZUŠ
Na Střežině Hradec Králové
Václav Kliment Klicpera
- WESELOHRA NA MOSTĚ

*

středa 7. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

Jednota divadelních ochotníků
Úpice
Oldřich Daněk, Jan F. Fischer
- JEDNO JARO V PAŘÍŽI
ANEŽ KRVAVÁ HENRIETTA

SOKOLOVNA

Společnost FILTRÉ Praha
Jiří Macek
- OTÁZKY NAVIGACE

*

čtvrtek 8. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

Taneční divadlo C-DANCE
a Taneční oddělení ZUŠ Ústí nad
Orlicí
Eva Veverková - VŠICHNI
NA JEDNOM JEVIŠTI

SOKOLOVNA

Divadelní soubor PRO100R Brno
Henri Rousseau le douanier
- POMSTA RUSKÉ SIROTY

D-Dílna Studia Dům Brno
Pavla Dombrovská
- ČERNÁ PANNA

*

pátek 9. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

TEATER '77 Breda, Holandsko
William Shakespeare
- ČARODĚJNICE
/Zkrocení zlé ženy/

SOKOLOVNA

Divadelní soubor NETRDLLO
Posádkového domu armády
Vyškov
A. P. Čechov - VIŠŇOVÝ SAD

Soubor z Wolkrova Prostějova

*

sobota 10. 8. 1996

JIRÁSKOVO DIVADLO

Divadelní spolek VOJAN Libice
nad Cidlinou
F. F. Šamberk, K. Šašek, V. Sent
- BLÁŽINEC V PRVNÍM
POSCHODÍ

SOKOLOVNA

Divadelní klub JIRÁSEK Česká
Lípa
N. V. Gogol - REVIZOR

PRÁVA LOUTKOVÉHO DIVADLA

VÝCHODOČEŠI NA DIVADELNÍ TŘEBÍČI

'96

Lépe už asi dopadnout nemohli. Reprezentovali nás - říkáme to jako rozený východočeš z Hradce Králové s hrstí - Jesličky z Hradce Králové s dvěma inscenacemi. Tejklova inscenace Čechovovy novely Pavilón č. 6 byla nominována na Hronov, Josef Tejkl dostal cenu za režii, pánové Jan Dvořák a Pavel Pešek za role a Josef Tejkl a kolektiv inscenace za prostorové a výtvarné řešení. Weselohra na mostě byla pak na druhém místě doporučena rovněž na Jiráskův Hronov a Alexander Gregar dostal cenu za režii. Velmi, velmi bohatá žeň veřejného uznání! Ale při vši úctě k tomuto ocenění, to podstatnější je asi jinde. V tom, že se v obou inscenacích ozvala nota, která před listopadem z jistého proudu amatérského divadla činila záležitost vzrušujícího hledání jak naléhavých životních problémů tak nového divadelního tvarování. Jeden z představitelů tohoto období z českolipského souboru, jenž patřil k vrcholům této vlny, to vyjádřil tak, že mu hradečtí připomínají jejich divadelní mládí. Jestliže to pochopíme jako uznání skutečnosti, že Jesličky těmito inscenacemi jsou pokračovateli - samozřejmě jinak a v jiných podmínkách - této linie amatérského divadla, pak bych to pokládal za ocenění v jistém směru nejvyšší. A závažné. I závažné. Laťku jste zdvihli hodně vysoko, milí "jesličkáři". Už byste ji neměli snižovat.

Váš Jan Císař

PS: Podrobněji a v souvislostech se o obou představeních zmiňuji ještě v právě předávaném článku pro Amatérskou scénu o Třebíči

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH

VÝSLEDKOVÁ LISTINA :

*Na návrh odborné poroty
byly uděleny tyto ceny:*

Slávce Hubačkové za roli Kuchařky
Katy ve hře F.F. Šamberka, K. Šaška
a V. Senta Blázinec v prvním poschodí

Ludmile Liberové za roli Isabel
ve hře A. Casony Stromy umírají vstoje
Janu Dvořákovi za roli Doktora Ragina
v inscenaci Pavilón č. 6
podle A. P. Čechova

Pavlu Peškovi za roli Pacienta Gromova
v inscenaci Pavilón č. 6
podle A. P. Čechova

**Josefu Tejklvi a kolektivu souboru
Jesličky ZUŠ Na Střezině Hradec
Králové** za prostorové a výtvarné řešení
inscenace Pavilón č. 6
podle A. P. Čechova

Josefu Tejklvi za režii inscenace
Pavilón č. 6 podle A. P. Čechova

Alexandru Gregarovi za režii hry
V. K. Klicpery Weselohra na mostě

Majce Kotisové za objevnost titulu
- J. Vrchlický:
Mythus Eloa - a jeho jevištní realizaci

Společnosti FILTRÉ Praha
za svébytnou divadelní poetiku,
reflektující současnost

**Divadelnímu klubu Jirásek Česká
Lípa** za autorské komediální herectví
v revizi Gogolova Revizora

**Divadélku Jesličky ZUŠ Na Střezině
Hradec Králové** cenu za inscenaci
Pavilón č. 6 podle A. P. Čechova

**Divadelnímu klubu Jirásek Česká
Lípa** cenu za inscenaci hry
N. V. Gogola Revizor

**NA NÁVRH
ODBORNÉ POROTY JSOU NA
66. JIRÁSKŮV HRONOV,**
celostátní mezidruhovou přehlídku
amatérského divadla 1996
doporučeny a nominovány tyto soubory
a jejich inscenace:

Doporučení
/s uvedením pořadí/

4. Společnost FILTRÉ Praha s inscenací
hry J. Macka Otázky navigace
3. Divadélko znovu "Jen tak" Karlovy
Vary s inscenací Mythus Eloa podle
J. Vrchlického
2. Divadélko Jesličky ZUŠ Na Střezině
s inscenací hry V. K. Klicpery Weselohra
na mostě
1. Divadelní klub Jirásek Česká Lípa
s inscenací hry N. V. Gogola Revizor

Nominace
/přímý postup na Jiráskův Hronov/
Divadélko Jesličky ZUŠ Na Střezině
Hradec Králové s inscenací hry
Pavilón č. 6 podle A. P. Čechova

Složení poroty:

- prof. PhDr. Jan Císař, CSc.
- divadelní vědec a pedagog DAMU Praha
- Jarmila Černíková-Drobná
- dramaturg, divadelní vědec Praha
- Josef Morávek
- režisér a umělecký šéf Městského
divadla Zlín
- Ing. arch. Pavel Kocych
- architekt a scénograf, Praha
- Václav Beránek
- režisér z Plzně t.č. v jihlavském divadle
- Milan Strotzer
- tajemník poroty, ARTAMA Praha

POROTA O PŘEDSTAVENÍCH :

**Divadélko Jesličky ZUŠ
Na Střezině Hradec Králové
A.P. Čechov - Pavilón č. 6**

Čechovova novela se stala předlohou
pro velmi zvláštní a svým způsobem
velmi sugestivní divadelní tvar. Nejde
- pokud jde o text - o klasickou

dramatizaci. Pracuje se tu s řadou epických motivů, dokonce občas postava o sobě vypráví v třetí osobě. Jestliže se podaří tuto epičnost převést do silné a výrazně prožité vnitřní dramatičnosti, pak tento princip vůbec nevadí. Tím je také řečeno dost o celkovém rázu a charakteru této inscenace. Její podstatou je soustředěnost na vnitřní svět dvou hlavních postav, na jejich zoufalé hledání smyslu života a jejich totální prohru. Jan Dvořák jako doktor Ragin jde ve svém výkonu až na hranici výrazné sebeobnažující zpovědi a Pavel Pešek jako pacient Gromov je mu v této poloze důstojným partnerem. A tak uprostřed velmi krutého a nelítostného světa psychiatrické léčebny, který je jenom podobenstvím krutého a nelítostného světa vůbec, probíhá rozpad dvou lidských bytostí, z nichž jedna - doktor Ragin, není jen obětí, ale je to také životní prohra intelektuála, jenž si vytvořil svou velmi zvláštní filozofii lhostejnosti a cyničnosti, na niž posléze krutě doplatí. Ten drsný svět psychiatrické léčebny je neméně drsně zobrazen na jevišti. Pro vnitřní svět postav je tu dáno dostatek místa, představení má čas na pauzy, zámlky i ticho, aby vzápětí zazněl ostrý nelítostný tón harmoniky jako rušivý disharmonický tón lidského života. Je to představení ucelené svým názorem, svým postojem, svou divadelní koncepcí a v každém směru představuje nepochybně velmi dobrý standard, ne-li nadprůměr amatérského divadla.

Jan Čisář

Potěšením pro publikum, ale zřejmě i pro tvůrce, bylo představení veseloherní aktovky Václava Klimenta Klicpery

Weselohra na mostě, kterou v režii a úpravě Alexandra Gregara a ve scénografickém zpracování Jany Portykové a Kamila Bělohlávka uvedlo Divadélko Jesličky ZUŠ Na Střezině Hradec Králové. Úprava textu spočívá v krácení některých rozvlklých míst a v jazykové úpravě, která mohla možná více využít původní Klicperovy obrazné barevnosti jazyka. V jednoduše a univerzálně řešeném prostoru /hraje se na sále/ a v kostýmech realizovaných v zajímavé stylizační rovině rozehrává režisér zábavné představení, které se opírá ve všech složkách o jistý ironický nadhled nad absurditou základní dramatické situace komedie. Konkrétně řečeno nad situací, kdy se na mostě uvězněné páry hádají kvůli hloupostem, zatímco jim nad hlavou létají dělové koule a učitel nařká nad tím, že nezná

řešení jakési nicotné hádanky. Přehledná a nápaditá režie, vyrovnané herecké výkony i velmi dobrá úroveň ostatních složek představení, smysl pro humor a jasné myšlenkové zaměření daly vzniknout inscenaci, která diváka nejen pobaví, ale která mu obrazně ukáže ledacos užitečného pro život.

Jarmila Černíková

NÁZORY

Poznat smysl a cíl svého bytí

- říká krom jiných replik klasik Čechov ústy svého doktora

Ragina, nejprve lékaře, později pacienta a v závěru i oběti téměř naturalistického obrazu v **Pavilonu č. 6**, jak jej v přízračném jednosměrném osvětlení arény /chudáci diváci pod balkonem, kteří viděli jednající blázny vlastně jen v kontrastu/ prezentovalo Divadélko Jesličky. Jak poetický název souboru, tak kontrastující s inscenací!

Nicméně, všechna čest úsilí dobrat se smyslu a cíle této inscenace, především přes herectví pana Dvořáka v roli lékaře a pacienta, pana Pavla Peška. Ponurou atmosférou podtrhovala i akordeonová hudební kulisa surového blázna Nikity v podání dalšího Peška - Vlasty. Doufejme, že alespoň katarze vnese do našich duší více světla, abychom poznali i my smysl svého bytí a usilování.

VAM

Weselohra na mostě / foto Aneta Maclová

O dojmy z představení Weselohry na mostě jsme požádali studenty třebečského gymnázia. Z dvou rozsáhlejších příspěvků jsme vybrali:

Weselohra na mostě - stálo napsáno v programu 5. DT. Text veselohry zaměřené hlavně na téma mizerné, absurdní války a vztahy v ní zaujal nejednoho diváka. Pod hrozbou blízkého konce se lidé na mostě vyznávali ze svých hříchů, vzpomínali a odpouštěli si. Jakmile však nebezpečí pominulo, hádky, spory, žárlivost a zloba se vracely do jejich duší. Paradoxní je, že to, co platilo v době národního obrození, je pravdou i dnes.

Michaela Holá

Celým dějem prochází pán v plášti, který vše pozorně sleduje. Všichni jsme marně hádali, kdo to vlastně je. Padlo pár nápadů, ale nejpravděpodobnější byl názor, že je to spisovatel, který se nepřímo účastnil děje.

nepodepsáno

ANKETA č. 1 :

Co chybí, případně jak vidíš současný stav ochotnického hnutí dnes?

Co by měla dělat ochotnická organizace?

Josef Tejkl z Hradce Králové:

Ochotničině chybí kontinuita. Zapomnělo se, kam dospěla před rokem 1990 a leckde se začalo od nuly. Nenahradila se dosud dřívější organizačně - metodologická struktura. V oblasti Hradce Králové se to podařilo alespoň v minimalizované formě. Zdá se, že dobrovolné organizace svým nadšením a chutí nemohou nahradit, co bylo kdysi. Neměly by se zanedbávat rozbor představení se soubory před fórem ochotníků. Je třeba o divadle hovořit. Pracovat, ne jen se dívat.

Organizace ochotníků by měla dbát o vkus, co se prezentuje zvláště dětem. Rozvoj agenturní činnosti zaplavil řadu míst představeními i profesionálními

na nižší úrovni. Věnovat větší péči o tuto oblast, sledovat a vychovávat k vyšší úrovni dramatické i interpretační.

Ze zákulisí:

Saša Gregar všem, kterým lahodně nevonělo ba přímo některým smrdělo používané cigáro sděluje, že bylo značky Portorico. Příště užije mafiánské kubo značky Havana. Prý déle vydrží a tak další diváci se mají na co těšit.

ANKETA č 2 :

Co vás na letošní DT zatím příjemně překvapilo a s čím jste naopak nespokojeni ?

Tonda Fendrych - Jesličky Hradec Králové :

Velmi příjemně mě překvapilo přijetí našeho představení kritikou i diváky, naopak nepříjemně stav místní techniky, přístup technického personálu k našim požadavkům.

FENOMÉN JESLIČKY (Povídání Pepy TEJKLA)

S Pepou jsem se potkal kdysi hodně dávno na Vysokém nad Jizerou. Už tehdy byl zanícený, dalo by se říci "zažraný" do divadla. Bydlel ještě v Novém Hrádku. Profesí je učitel, amatérské divadlo dělá od roku 1978. Absolvoval Lidovou konzervatoř, tříletý kurz tehdejšího KKS v Hradci Králové. Od roku 1985 pracuje v Hradci Králové na ZUŠ, kde vlastně v zárodku formoval dramatické oddělení. Dnes je Pepa Tejkl vedoucím dramatického odboru ZUŠ, zástupcem ředitele.

Sem tam jsem se ptal, Pepa povídal, a já se to snažil zaznamenat tak, jak šla řeč.

Takže: Zřizovatelem Jesliček je ZUŠ; ta vlastně je zřizovatelem stálé scény. ZUŠ je právním subjektem, finančně napojena na město Hradec Králové. Výuka ve škole je v oborech : výtvarný, hudební, taneční a dramatický. Dramatický odbor vede sedm lidí v zaměstnaneckém poměru jako kmenoví učitelé ZUŠ.

Vedle školního provozu je udržován také divadelní provoz. Soubor má také svůj Klub přátel divadla Jesličky jako občanské sdružení.

Stav souboru je cca 250 lidí od sedmi let až do smrti. Organizačně je provázána výchova v ZUŠ s činností souboru.

Před deseti lety bylo hlášáno, že dramatická výchova dětí není cílena k inscenačnímu tvaru. Koncepte v ZUŠ Hradec Králové po roce 1985 naopak je založena na cíleném výsledku, a to výpovědi tvarem vhodným k předvedení. Jde o interakci mezi těmi, kdo divadlo dělají, a těmi, kdo vidí výsledek.

Skupiny, které se prezentují, tvoří jednak ročníkové struktury a jednak struktury meziročníkové. Ročníkové struktury veřejně se prezentující se rekrutují od třetího ročníku, t.j. skupiny deseti letých dětí. V přípravce je cca 80 dětí. Jedenkrát za rok dospějí k tvaru, který je schopen k veřejnému předvedení. Co ročník, to inscenace /bez ohledu na časový rozsah/, takže při dvanácti ročnících mají dvanáct různorodých inscenací od poezie, mladé divadlo až po skupinu "seniorů".

Nad rámec běžné výuky ještě existují meziročníkové soubory, které vytváří nové tvůrčí týmy.

Rozsah činnosti školy a souboru dává příležitost pro režiséry nejen ve struktuře školy, ale i pro externisty - viz příklad Saši Gregara. Ponorkové nemoci čelí rotací - výměnou - vedoucích jednotlivých kolektivů po třech až čtyřech letech. Je to nutné, praxe to potvrdila. Organizační struktura školy a nad-ročníková činnost vytvářejí zásobárnu cca patnácti inscenací, které dovolí veřejně provozovat divadlo na Stálé scéně třikrát do týdne. To také umožňuje, že se Jesličky mohou zúčastňovat soutěží pro ŠP i Třebíč několika inscenacemi.

Divácké zázemí vytvářené po deset let činí dnes cca tisíc osob. Je to výsledek soustavného vzdělávání a zapojení nejen rodičů, bývalých absolventů, ale i široké veřejnosti.

Líheň talentů, kteří vychází ze ZUŠ, umožňuje, že ročně cca dva až tři absolventi odcházejí na vysoké umělecké školy, případně k divadlu.

Realizace současného stavu trvala od představy cca deset let. Výsledky se dostávají jediné za dlouhou dobu a cestou soustavného prosazování zvolené cesty. I když někdy byly učiněny jisté odbočky,

výsledek dnes odpovídá koncepčnímu záměru. Chce to ovšem hlavně vztyčenou hlavu a tak tvrdou, aby se jí dala prorazit zeď neporozumění a nevstřícnosti.

Nezbytnou podmínkou jsou také osvícení radní, osvícený a zaujatý ředitel ZUŠ a hromada bláznů, co do toho dá celá já.

Systém realizovaný v Hradci Králové by se dal přirovnat k pohybu malé sněhové kuličky, která cestou se navaluje a dá do pohybu velkou lavinu. Přirovnání vždycky trochu pokulhává, ale tady je to myšleno v dobrém slova smyslu. Systém vede k výchově k životu skrz divadlo. Je třeba mít trpělivost, nedá se to uspěchat.

Lze přiznat, že se ZUŠ v Hradci Králové zrodil jedinečný fenomén v ČR. Je však možný jen tam, kde je potřeba a hlad a nezbytné kulturní zázemí, jako je tomu právě v Hradci Králové.

Náš rozhovor, respektive Pepovo povídání, také poslouchala Mirka Císařová. Ta na závěr dodala: "VŠECHNO JE V LIDECH".

Douška:

Pepa musel odejet, takže jsem nestačil záznam autorizovat. Omlouvám se mu touto cestou, až to bude čist. Náprava je možná v příštím roce. Už se na to těším.

Zapsal: Dušan Zakopal

ZÁVĚREM :

Tři oříšky pro Popelku.

Letmý pohled na letošní inscenace Divadelní Třebíče s poměrnou jistotou dovoluje rozdělit je na tři části. První část jsou inscenace, které měly sice ty nejlepší záměry, prozrazovaly jistou vůli k něčemu dospět, ale bohužel se nedostaly k jasnému divadelnímu tvaru.

Mnohé v nich zůstalo jenom naznačeno a ledacos dokonce zcela utajeno.

Druhá část jsou potom inscenace, které už k zřetelné divadelní podobě dospěly. Přitom však tato podoba má četné nebo přinejmenším některé problémy zabírající tomu, aby tyto inscenace byly skutečně celistvým bezchybným výsledkem.

A konečně je tu část třetí. Bylo by asi velmi odvážné tvrdit, že všechno je v této části skutečně v naprostém pořádku,

že inscenace do ní patřící jsou bez nedostatků a problémů. Převažují však pozitivní rysy - nebo přinejmenším pozitivní tendence.

A podíváme-li se na tyto inscenace blíže, potom je na nich zajímavé ještě to, že přes všechny odlišnosti je spojuje intenzivní úsilí o takové postupy, které přesahují tradiční principy klasického interpretačního divadla. Vlastně tu mám tedy před sebou tři dosti rozdílné složky pokud jde nejenom o výsledky, ale i pokud jde o postupy a přístupy v inscenacích Divadelní Třebíče 1996.

Bylo by asi zpozdilé tvrdit, že díky těmto třem částicím byla úroveň této přehlídky zcela vyrovnaná, nebo dokonce nadstandardní.

Na druhé straně však leží před námi tyto tři části jako tři oříšky, z nichž se možná v blízké nebo vzdálenější budoucnosti může vylopnout jisté jádro, které určí směr i podobu jedné linie českého amatérského divadla. Jsou to zkrátka tři oříšky pro Popelku a musíme čekat, jak se je podaří otevřít a jaká krásná, či méně krásná, nebo dokonce i ne zrovna přítažlivá tvář českého amatérského divadla z nich vystoupí.

Jan Císar

VÝCHODOČEŠI NA ŠRÁMKOVĚ PÍSKU 24. 5. '96

Především, že Dvořákova inscenace Ach! aneb Kterak chudá sirotka ke štěstí přišla, původně taktéž na Šrámkově Písku navržena, chytila Černého Petra a byla z programu vyškrtána, snad aby nebylo přejesličkováno.

Takže z hradeckých Jeslíček a potažmo z Východních Čech zamířily do Písku dvě inscenace, Cocteauovi Svatebčané na Eifelce /režie Jana Portyková/ a Čechovův Prchlivce /režie Josef Tejkl/.

Lépe se vedlo Eifelce, byť překvapivě ani ona nerezonovala /jak ukázala pozdější rozprava s Ludkem Richterem

a ostatními/ dle mých předpokladů - vyčítána jí oddělená interpretace.

Eifelka zahajovala celou přehlídku a náročná příprava výtvarně košatého kusu proběhla výborně. To samé lze říci o představení, jež se zdařilo dle mého názoru srovnatelně s Vamberkem, odkud bylo vysláno. Odhadem 120 přehlídkových diváků však ještě nebylo naladěno na tu správnou festivalovou strunu a aplaudovalo zdvořilostně.

To pravé ořechové zřejmě probíhalo poté na malém sále v podpalubí kulturního domu. Hrál tam plzeňský soubor Ludvíci a rozzaření diváci přišli z produkce o půl hodiny déle na Prchlivce. Ten měl spustit ve 21,00, začal po 21,30, vše zdánlivě v pořádku, leč okolnosti méně příznivé se počaly sčítat. Soubor nabuzený na 21,00 počal vychládat, arénový prostor měl jen 70 židlí, neboť více se v divadle nesehnalo a sálkové řady stály beznadějně přišroubovány. Tudíž diváctvo posedalo Prchlivcovi Vrágovi na četná prostranství, po nichž obvykle vede svou "procházku prózou". Zneklidněný Mistr se počal více soustřeďovat na to, aby někoho nepřišlápl. K dovršení všeho zapůjčená osvětlovací kiska /Drtinou z Vamberka/ počala ke konci vydávat kouřové signály a posléze nepokrytě hořet...

Přihodí se a jistě lapsy technického rázu nemohou za vše. Přenos arénových inscenací, svícených mobilně, bude asi vždy sázkou do loterie.

Přesto bych se velmi přimlouval, aby pořadatelé národních přehlídek přenos podobných inscenací usnadnili a počítali s podobnými produkcemi.

Byť v Písku byla technika /míněny osoby/ vstřícná a ochotná, mobilní pulťák zde nemají ani náhodou, ledaže vlezete do kabiny podobné akváriu, odkud je kontakt minimální. Sebeochotnější technici neseženou více židlí tam, kde nejsou. Právě tak nemohou na stojany osadit jiné reflektory, než loutkářské, když jiné mobilní nemají. Ptát se potom, proč není vidět, je komické.

Horší situaci zažil Saša Gregar i já nedlouho předtím na Třebíči, kde vedle připilé techniky strměla hráz neochoty, natož aby byla k dispozici slušná audiosouprava. Přesto jsme na Třebíči dopadli výborně, takže opravdu nežehráme a nesvalujeme vinu za nezdařené představení na jakési "podmínky".

Jistý základní technický "fundus" dle požadavků souboru by však měl na národních přehlídkách být zajištěn. Méně komplikací, více úsměvů, více objektivitu.

PS: Těší nás, že "Eifelka" byla z Písku vyslána do Senice /Slovensko/. Na Hronov je nominována Černá panna Pavly Dombrovské z Brna - těšíme se.

Josef Tejkl

O NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH

WOLKRŮV PROSTĚJOV

DĚTSKÁ SCÉNA

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM

jež proběhnou
již po uzavěře
tohoto čísla,
podáme informace
v čísle příštím.

Na této straně bych se rád omluvil všem čtenářům "Hromady", že následující stránky již nejsou graficky upraveny. To vzniklo tím, že veškeré podklady od redakční rady, pro grafické zpracování, jsem obdržel až 20. června /i s přepisem/ a aby byla zachována aktuálnost tohoto čísla, bylo nutno urychleně předat podklady pro tiskárnu před nástupem na dovolené.

Mario Alfieri

NESTOŘI A KANDRDASOVÉ

Bohouš Dušta - kamarád, na kterého se můžeš spolehnout

Semilským ochotníkům stačí připomenout některé již odříkané repliky, aby se jim vybavila patřičná osoba se vším všudy. Pro Bohouše Duštu jsou to repliky zatím z poslední role / i když se již chystá na další, ale to už bych prozradil moc/ z Poprasku na laguně /patron Fortunato/. Výčet jeho rolí na Semilské scéně začíná rokem 1979, kdy se Bohouš Dušta zároveň stává vedoucím ochotnického Divadla Ivana Olbrachta, obnoveném při otevření Kulturního domu v Semilech.

Bohouš ztvárnil mnoho rolí, a to jak vážných, tak i komediálních. O Bohoušovi se dá říct, že je to univerzální herec. Kromě práce herecké se věnuje i režii, především českým klasikům. Jeho zatím posledním režijním počinem bylo velice úspěšné nastudování Klicperova Ženského boje ke 130. výročí vzniku ochotnického divadla v Semilech.

A co říci o Bohoušovi jako člověku? Inu - prima kamarád, který nezkazí žádnou legraci a rád poradí, jak se poprat s rolí. A snad se ani neumí zlobit. Zažili jsme s ním leccos, doma i na zájezdech /pamětníci si možná vzpomenou, hlavně Mirka Císařová, na rozjezd parní mašinky ve Svitavách v půl třetí ráno, kterou to probudilo/ a tak věřím, že kamarádem mým i ochotnické rodiny zůstane ještě dlouho.

Jiří Pošepný
předseda divadelního spolku

Pavel Pešek

Narozen 29. 1. 1969, tedy věkem kandrdas, povít do početné rodiny Pešků, a co bych chodil dlouho okolo, rodiny převahou muzikantské. Pavel si rozumí s houslemi, Vlasta s akordeonem, Jarmil s trubkou, pan otec také skřípkou udrží.

Již coby gymnazista na hradeckém ústavu J. K. Tyla se Pavel projevoval teatrálně, čehož si nemohla nepovšimnout jistá Emílie Zámečnicková, druhdy nejen okresní metodička, ale i hlava Divadla Do kapsy /dále jen Kapsa/. Kapsář Pešek byl v kolektivu oblíben a vytížen, neboť jeho provokativní obličej se dobře obsazoval. Leč léta učednická rychle uběhla a Pavel, zjistiť, že Kapsa jej neuživí, odchází studovat na pana učitele mateřštiny a hudby do Olomouce. Na cestě životem nachází vyvolenou bytost Martinu, ženu hodnoty

Priamova pokladu, jež s ním nejen přivádí na svět dceru Barborku a synka Karla, ale toleruje mu po krátké učitelské epizodě v Kostelci nad Orlicí přestup na hradeckou ZUŠ Na Střezině, navíc podstatnou částí úvazku přímo do jámy Ivové, Divadla Jesličky.

V praxi to znamená, že manželé Peškovi se od té chvíle vídají velmi sporadicky, zejména za časného rozbřesku, kdy Pavel přichází z Jesliček, aby se oklepal a posnídal zbytky od večeře. Vzápětí obvykle odchází v roli pana profesora češtiny na některé z hradeckých gymnázií, aby udržel svou rodinu na hranici životního minima. Spí cestou, síly regeneruje během výuky. Po obědě ožívá a nažhuvuje se na provozní teplotu. Duchem je již v Jesličkách u svých skupin drtivě dívčích. Koloběh dne se opakuje...

S Peškem přišla do Jesliček persóna výrazně pozitivní a tvořivá. Byť vlastní režijní projekty se teprve latentně rodí /první nesmělý krůček Noc/, Peškova herecká tvorba je již nepřehlédnutelná /Mam'zelle Nitouche, Pavilón č. 6, Klicperáda/.

Především Honza Dvořák nalezl v Peškovi doslova zlaté kapradí. Vstup Peška do kabaretů Co dům dal znamenal markantní kvalitativní skok a dá se bez nadsázky říci, že Dvořák hledal Peška a Pešek Dvořáka, aby se zaskvěli v plné kráse a jejich duch zajiskřil. Vynese-li Dvořák trumf, na nějž obvykle partneři již jen toliko civěli, Pešek tasí bleskově z rukávu jiný a přebíjí.

K nezaplacení je altruismus Peškův a spolehlivost, s níž přistupuje i k úkolům nepopulárním a méně lukrativním, z nichž se většina ostatních obvykle pokouší diplomaticky vybruslit. Neboť nejen předvádění se ve světlech ramp, ale zejména neodivná a neaplaudovaná dřina v zákulisí činí divadlo divadlem. A Pešek to nejen ví, Pešek též koná.

Nevystavuje na odiv své problémy /a že jich má pořádný žok/, nepřichází do divadla v oblaku labilních nálad, jedná přímo a bez oklik i o věcech nepřijemných.

Pešků by holt mělo být více, Pešků by si mělo město vážit a ne je nechat v 1+1 masakrovat rodinu a obětavý talent.

Posouvá-li někdo tuto společnost od propasti tupé amerikanizace, pak jsou to tito mladí osvícenci, které v tržním bahně necháváme za odměnu živořit.

Josef Tejkl

VE SLUŽBÁCH THÁLIE

Pavel Hladík

*** 5. 3. 1951**

Falstaf z Holic aneb Pavel Hladík

Do minulého čísla tohoto časopisu jsem měl napsat ódu na Pavla Hladíka k jeho životnímu jubileu. Pod ne příliš důvtipnými záminkami jsem tak neučinil, protože se mi to zdálo vůči němu neurvalé.

Noví redaktoři tohoto plátku poté na mne znovu nalehli a pod výhrůzkami mě donutili tuto nehoráznost a hloupost spáchat znovu.

Milý Pavle, předem Tě prosím o odpuštění a slibuji, že prozradím jen to kladné a nejnutnější.

Pavel Hladík se pro mne zjevil před téměř čtvrt stoletím. Byl tehdy o čtvrt století mladší než je dnes. Pozval jsem jeho soubor na přehlídku mladého divadla do mé rodné Solnice na Rychnovskokněžnovsku. Hráli zde Baladu z hadru V+W. Během představení praskl kotel mazutového

topení a jeviště začal postupně zahalovat mrak černého mastného dýmu. V té chvíli se to stalo. Uprostřed ne příliš šťastně imitované velké předscény, kdy Pavel H. a jeho partner se již téměř po pás ztráceli v kouři, přeskočila jiskérka improvizace někam úplně jinam a na zadýmeném jevišti vznikla unikátní a autentická "předscéna", jakých jsem poté v Pavlově přítomnosti zažil mnoho.

Jako první pro mne na divadle svazkem klíčů odzvonil naši naivní iluzi, laskavě zhanobil a zneuctil mou Prodanou nevěstu dříve, než jsme ji vůbec uvedli na prkna.

Bohužel jsem nikdy neměl to štěstí prožít tyto chvíle s ním společně na jednom jevišti. Nebyla totiž prkna, která by najednou unesla dvě takové postavy východočeského amatérského herectví, jakými jsme byli obdařeni my dva. Snad proto jsme pro naše případná společná vystoupení začali razit pojem "střední jevištní formy."

Naopak jsem měl tu čest setkat se s Pavlovým autorským neherectvím v profesi, u které jsme se později setkali dokonce v jedné pracovně královéhradeckého muzea. To již měl za sebou skvělou kariéru ředitele Památníku dr. Emila Holuba v Holicích, během které například vyrobil pro zdejší expozici z aranžérských figurin a černého krému na boty původní africké mašukulumby či zkrátil vycpaného tygra, který se nevešel do vitriny.

Na rozdíl ode mne Pavel Hladík muzeum již před lety opustil. Bylo mu zde těsno a skutečně sem nepatří. Patří divadlu života, neboť je moudrým klaunem, jakých je pohříchu málo.

Zdeněk Zahradník

Zdeněk Vrága

*** 18. 7. 1966**

Samorostlý hradecký hoteliér stane se tedy třicátníkem. V tu dobu by se měl právě spouštět z nejvyšší hory Gruzie Schary, maje skalp Elbrusu. Snad to tak bude, uvidíme, jakého názoru budou kubáňští horáci.

Bylo by nám líto, kdyby se lidová krčma Budvarka změnila ve snobský podnik, těžko bychom nesli nějaké zásadní nepravdivosti v uvádění Ferdy Mravence.

Takže přejeme, aby kavkazské laviny padaly podle čitelného jízdního řádu. Více Prchlivců, méně absintu.

Josef Tejkl

Michail Dziedzinskij * 24. 7. 1956

Jaroslava Dziedzinská * 18. 12. 1956

/Michalovi/

Poprvé jsem se s Tebou setkal, když jste se s prachovickou cementárenskou partou pokoušeli šířit kulturu na českém venkově Cimrmanovou pohádkou Dlouhý, široký a krátkozraký. Pak jsme spolu hráli v Noci na Karlštejně a Snu smíchovské noci. A oba cítili, že to není úplně ono. A pak přišlo v roce 1988 Fimfárum /Dospělí dětem a Hronov/ a strašně krásné vzpomínky na všechna setkání s tím spojená. Teď jsem strašně rád, že ses se mnou a Jitkou ujal chátrajícího a snad znovu se rodícího DS Heřman. Snad začnou být ti naši mladí Výtečníci, Trumfové, Sestry a Mařenky zodpovědnější a nebudou nám tak pít krev, protože je s nimi jinak strašně fajn. Tak Ti přeju k Tvým narozeninám všechno, co se přát dá a prosím Tě: "Nauč se už jednou pořádně text!" Totéž samozřejmě přeji Tvé divadelní "šedé eminenci", která si s námi a zákulisím divadla sice zalaškuje, ale na prkna zatím odmítá vlézt - manželce Jarce.

Pepa Řezáč

Daniela Weissová*** 1. 8. 1961** /1996 - 1961 = 35/ - teprve?

T e p r v e ? - proto, že se tak dlouho známe a že za ní stojí tolik divadelní práce.

U ž ? - pro zamyšlení, jak ten čas letí, když se tak dlouho známe.

Daniela Weissová z Turnova, pro divadelníky Dáda ze Čmukařů z Modřic. A Čmukaři jsou dvojice Dáda a Jarda, nebo W + I. /Další bližší informace o nich najdete v Hromadě č. II, v rubrice Nestoří a kandradasové, na str. 39. Kdo si neschovává Hromadu, ten neví? Ale ví, /ale méně/, vždyť se s nimi setkáváme téměř na všech divadelních přehlídkách./

Dvojice tak známá a podmiňující typ divadla, které tak úspěšně provozují a které vyvinuli ke svému obrazu. - Jak psát o divadelních úspěších jednoho a nepoškodit druhého? - A jak psát o narozeninách jednoho a nepoškodit druhého? - To bylo první, co mě napadlo, když jsem se tohoto pidizamyšlení a pidipřání k tak krásnému výročí z hlediska délky života ujal. Jak nepoškodit Jardu, když budu blahopřát jako divadelník Dádě k jejím narozeninám zdraví a štěstí a spokojenost v životě a nespokojenost se sebou a přát úspěchy v práci loutkoherecké i činoherecké, v práci režisérské a teď i v práci lektorské. A také v činnosti podnikatelské, kterou Dáda v současné době provozuje s velkým nasazením. A při tom přát sobě i divákům, aby ji z toho nasazení stále zůstávalo trochu energie pro loutky, které ji do světa divadla přivedly. - Život je přece tak proměnlivý. A přeje tvořivým a pracovitým.

A tak to přání - činím takto. Způsobem poněkud neobratným: Milá Dádo, to vše Ti skutečně ze srdce přeje Honza Merta i ostatní z VSVD i vděční diváci.

PS: Jardo, promiň. /A kdy ty máš vlastně narozeniny?/

Václav Podolský*** 20. 9. 1941**

Milý Václave,

můj muž často cituje svou babičku výrokem - "jakej šel, takovou potkal". Mnohokrát jsem si už ověřila jeho platnost a hloubku záběru. Takže jsi šel a potkal svou milou ženu. Povedla se Ti. A dle výroku - viz. babička - si za ni taky trochu můžeš. Vždycky, když vás spolu vidím, mám z vás radost. A to ještě opomím skutečnost, že je to dobrá herečka: /Jak dlouho jsi jí už nedal takovou příležitost jako tehdy v Čapkově Matce, kterou jsi ve Vamberku režíroval a kde jsi mimo jiné pro Vamberk objevil myslím Michala Drtinu - tenkrát jsme říkali - mladý, nadějný - mladý je stále a nadějnost se potvrdila/. A už vůbec nechci zveřejňovat, jak báječný tažený štrúdl peče - až trochu žárlím, když slyším mňamkové projevy svého muže, který její štrúdl miluje a při různých /pravda divadelních/ příležitostech se mu ho dostává. Takže Václave, kromě zdravíčka, divadla, bez kterého asi nemůžeš být, Ti přeju já jakož i můj muž profesor, aby sis žil dál a dlouho spokojeně se svou ženou a dcerou na tom statku, kam jsi se po Vamberku skryl. /Leč prý již děláš divadlo v Chocni - takže - houby zle!/ A zase se zastavte u nás na chaloupce. Budete vítáni. I bez štrúdlu! /Ale raději s ním. To by mi Janek dal!/

Všechno nejlepší

Mirka a Janek Císařovi

Vašek Podolský, herec, režisér, dramaturg, scénograf ochotnické scény ve Vamberku a v současné době vyhořelé scény v Chocni... prostě pilný divadelník, který má zásluhu na obnovení ochotničiny vamborského divadelního souboru... a taky tak trochu můj druhý táta.

Člověče, vy jste vlastně už léta s Helenkou moji druží rodiče, bydlíval jsem u vás... to bylo v pětasedmdesátém, když za mnou přišla tvoje žena Helenka a říkala, že se mnou chce mluvit nějaký Vašek Podolský. A ty jsi mi nabídl roli Toniho v Matce a příjemné večery s povídáním o divadle... a já poprvé hrál něco jiného než pohádky, v tvé režii, s nejmladší matkou ve střední Evropě. To už jsi dva roky ve Vamberku režíroval a hrál. A předtím tví rodiče a ty sám v hradeckém Rozmarýnku.

Divadlo ve Vamberku je stále spojováno s tebou, s tvojí čepicí s bambulkou, kterou stále nosíš, s tvojí prací na ókéesce v Rychnově nad Kněžnou, kde jsi pro divadlo udělal nemálo.

Tvoje chuť dělat divadlo se přenášela na všechny okolo, i když jsme si občas vjeli pěkně do vlasů. Dokázal jsi tu divadelní káru táhnout a věnovat jí i pěkný kus svého zdraví. Ale i v době, kdy ti bývalo moc špatně, jsi chodil na zkoušky, vytvářel scénu, líčil, hrál, rozčiloval se, když něco neklapalo. A tvůj dům a všechny další starosti jsi nechával až na potom, po divadle. A tak vznikla řada inscenací - Český Honza, Vodník Mařenka, Matka, Lumpacivagabundus, Kouzelný prsten, Krysař, Strašidýlka, Balada z hadrů, Dalskabáty, Jak přišla basa do nebe, Stříbrná studánka a další... Kolik jsem jich ještě zapomněl? Kolik jsi jen režíroval a v kolika i hrál? Ale proč je vypisovat, však ti, kteří tě potkávali na přehlídkách, Inspiracích, Audiomaforech, to vědí.

Když jsi se přestěhoval, zbylo ve Vamberku kus tvé práce a taky trochu smutku, že bydlíš daleko, že jsi divadlo vyměnil za statek s pilou a pěknou dřinu. Jenže ty bez divadla, to k sobě nějak nepasuje. A tak jsi zakotvil v Chocni, kde se hraje a zkouší v podmínkách, které se s Vamberkem nedají vůbec srovnat. Bez divadla, s hrstkou nadšenců ses porval se svým oblíbeným titulem Vodníkem Mařenkou. A hned jsme měli možnost tě vidět na přehlídce v Havlíčkově Brodě. Hru jsi nejenom režíroval, ale i hrál několik rolí, protože někteří herci nemohli a jiní nechtěli vystupovat před porotou.

Vašku, děkuji ti za vše, co jsi pro divadlo udělal a ještě uděláš!!! Přeji ti k tomu kulatému výročí hodně zdraví /a to potřebuješ/, co nejméně starostí se statkem a do další sezóny nové divadlo, kde budete hrát až do roztrhání tvé čepice s chlupatou bambulou. Zlom vaz.

Několikaletý nezdárný syn Michal Drtina.

PELMEL (MIŠMAŠ)

Nový Bydžov - Koncem loňského roku byla založena Nadace Divadlo, jejímž cílem je dokončit rekonstrukci budovy Jiráskova divadla.

Jednou z prvních akcí byl I. divadelní ples. Organizátoři se snažili získat na tuto reprezentativní záležitost umělecké špičky. Hrál orchestr Karla Vlacha a Strahovanka se zpěváky Ivetou Simonovou, Jitkou Zelenkovou a Martou Adámkovou. Účinkovali také Pavel Trávníček, Naďa Konvalinková a Otakar Brousek ml. Večerem provázel Karel Štědý.

Výtěžek plesu použije nadace na tu nejlepší věc - právě přestavbu Jiráskova divadla.

red.

Hradecká múza '95 pro ředitele divadla

Hradec Králové - Na dubnovém mimořádném zasedání rozhodli tajnou volbou městští zastupitelé o udělení Hradecké múzy za rok 1995. Jedná se o cenu, kterou město každoročně uděluje některé z osobností zdejšího kulturního života. Jejím držitelem se stal ředitel Klicperova divadla Ladislav Zeman za mimořádný osobní přínos k tomu, že zdejší divadlo je dnes všeobecně považováno za jednu z nejlepších regionálních scén.

Zajíček, Zajíc /a víte, že je to i titul jedné ze současných úspěšných divadelních her, která se začíná hrát v řadě divadel?/ **se neztratil**, i když já sama jsem ho už dlouho v žádné herecké kreaci neviděla.

Loutkové divadlo HAD slaví letos 20. narozeniny

Na začátku Hradeckého amatérského divadla HAD v roce 1976, byl Miroslav Kužel s manželkou a kolem třiceti dalších nadšenců, kterým učarovaly loutky.

Většinou šlo o zaměstnance Stavoprojektu. Scházeli se po večerech a výsledkem bylo představení nazvané Veselé písničky, se kterým se obecnstvu představili na jednom mikulášském večírku. Tím nové divadlo definitivně zahájilo svou existenci.

S ubíhajícími léty se měnily i životní podmínky souboru. Hrál se v osvětové besedě v Malšovicích, potom v PKO, později v Severce na Slezském Předměstí. Život se zrychloval, doba si žádala svou daň a z původních 30 loutkoherců zůstalo 6 skálních v čele s Dobroslavem Illichem.

O hry, které z této tvůrčí dílny vycházejí, je mezi malými diváky velký zájem. Svědčí o tom sobota co sobota zoufale přeplněný sál studia PH v prostorách Hradecké kulturní a vzdělávací společnosti Adalbertinum, která amatérským loutkářům poskytla azyl a pomáhá i materiálně. Kapacita divadélka je kolem 100 židlí, ale dětí do tří let zde bývá mnohem víc a některé se při nejlepší vůli do sálu nedostanou. To pak bývá smutku, někdy i slziček. Dřív soubor zvládl dvě premiéry za rok. V současné době je to už jen jedna - času je opravdu málo.

V tvorbě převládá klasika, proto ta oblíbenost "hadích" pohádek. No řekněte, které dítě by se rádo nepodívalo například na Perníkovou chaloupku, Tři vlasy děda Vševěda, Čerta a ševce, Čarostřelce, Povídání o pejskovi a kočičce... Na programu je také pohádka Jak si Kašpar postavil dům. Pravda, někdy nastanou i nepříjemné chvíle. To když na představení přijde maminka se svou ani ne dvoutletou ratolestí a dítě neznalé pohádky ani prostředí se při silnějším zadupání čerta či výhružky ježibaby rozpláče. Matka se pak zlobí na herce a nechápe, že pro takhle mrňata představení určeno není.

Úspěchy sklízel soubor Had i v zahraničí. Členové hráli v polském Svinoušti. Zúčastnili se také bienále Evora v Portugalsku, kde hráli v portugalsčině. Domácí publikum však přes všechny úspěchy venku zůstává pro soubor dominantní.

- red -

Středisko amatérské kultury IMPULS

Okružní 1130

500 03 Hradec Králové

NOVINOVÁ ZÁSILKA

18-07-1996

H. Karel

A R T A M A

redakce Amatérské scény

Křesomyslova 7

P.O.BOX 2

Hradec Králové
140 16